

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

CEMİL DANIŞMAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2013/6319)

Karar Tarihi: 16/7/2014

R.G. Tarih-Sayı: 16/10/2014-29147

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Serruh KALELİ
Üyeler : Zehra Ayla PERKTAŞ
Burhan ÜSTÜN
Nuri NECİPOĞLU
Zühtü ARSLAN
Raportör : Cüneyt DURMAZ
Başvurucu : Cemil DANIŞMAN
Vekili : Av. Münip ERMİŞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, oğlunun güvenlik güçlerinin yaptığı operasyonda gereksiz bir şekilde silah kullanılması sonucu öldüğünü, yaralı olarak ele geçirildiği sırada polisler tarafından darp edildiğini, bu olayla ilgili yürütülen adli soruşturmanın etkili olmadığını, bu nedenle kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiğini belirterek yaşam hakkının, işkence ve eziyet yasağının ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, başvurunun vekili tarafından 14/8/2013 tarihinde Antalya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi aracılığıyla yapılmıştır. İdari yönden yapılan ön incelemede başvurunun Komisyona sunulmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm Birinci Komisyonunca, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Bölüm tarafından 3/2/2014 tarihinde yapılan toplantıda kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru konusu olay ve olgular 3/2/2014 tarihinde Adalet Bakanlığına bildirilmiştir. Adalet Bakanlığı, görüşünü 3/4/2014 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

6. Adalet Bakanlığı tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan görüş başvuruculara 4/4/2014 tarihinde bildirilmiş ancak başvurucular Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamışlardır.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucunun oğlu Çağrı DANIŞMAN (Ç.D.) 33 yaşında bir şizofren hastasıdır. Ç. D. son 5 yılını daha çok Burdur ili Bucak ilçesi Kestel köyünde ailesinin kendisine verdiği ceviz bahçesi ile ilgilenerek geçirmiş ve o bahçede bulunan bir kulübede yaşamıştır. Bununla birlikte, arada sırada Antalya'da yaşayan ailesinin yanına gelmektedir.

9. 4/10/2012 tarihinde saat 19.57'de (telsiz kayıtları ve polis tutanaklarına göre) 155 polis imdat hattına, Antalya Merkez Yıldız Mahallesi 228. sokakta şüpheli bir şahıs olduğu ihbarı yapılır. Bu ihbarda, "*Şüpheli bir şahsın bir bir buçuk saattir Dayıbaşı apartmanının giriş kapısında beklediği yanında ve yerde bir çanta bulunduğu*" söylenir ve kişinin eşkâli tarif edilir.

10. İhbarın hemen ardından saat 20.10 civarında motosikletli bir polis ekibinin ihbarın olduğu yere intikal ettiği, ancak silahlı saldırıya uğradığı telsiz kayıtlarına yansır.

11. Saat 20.30 sıralarında ise bu sefer Antalya Merkez Fatih Mahallesi Kepez (Cezaevi) kavşağında ikinci bir saldırı duyurusu telsiz anonslarına yansır. Şüpheli kişi veya kişilerin olay yerini terk ettiği bildirilir.

12. Saat 21.57'de başlayan anonslarda ise "*şahsı aldık*" çağrısı telsiz kayıtlarına girer. Yine telsiz kayıtlarına göre her hangi bir "*silahlı çatışmadan*" bahsedilmez. Sadece şahsın "*yaralı olarak*" ele geçirildiğinden bahsedilir. Yaralı ele geçirildiği ifade edilen kişi başvurucunun oğlu Ç. D.'dir.

13. Başvurucunun oğlu polislerle girdiği silahlı çatışma sonucunda yaralanmış ve hastaneye kaldırıldığı sırada ambulansa yaşamını yitirmiştir. Bu olayda ayrıca, üç polis memuru hayatını kaybetmiştir.

14. Olay sonrası Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı (Savcılık), resen 2012/60237 dosya numaralı soruşturmayı başlatmıştır.

15. Soruşturma sırasında başvurucunun yazılı istemi üzerine, maktul Ç. D.'yi yaralı şekilde Atatürk Devlet Hastanesine götüren ambulansa ait GPS kayıtları soruşturma dosyasına girmiştir. Bu kayıtlara göre, ambulansın 20.10'dan itibaren olay yerinin yakınlarında olduğu anlaşılmaktadır. 20.50'den itibaren tramvay durağında yani olay yerinin 50 metre yakınında park ettiği görülmektedir. Ambulansın saat 22.01 sıralarında yaralı olarak ele geçtiği ifade edilen Ç. D.'nin başına 22.07 sıralarında geldiği anlaşılmaktadır.

16. Başvurucunun iddiasına göre, söz konusu kayıtlarda, ambulansın 22.08'de hareket ettiği, 22.30'de ise olay yerinden tamamen ayrıldığı açıkça görülmektedir. Yaralıyı aldıktan sonra ise 9 ila 21 km/saat hızlar arasında Yeni Doğan Mahallesi/Kepez bölgesine geldiği, daha sonra 8 ila 33 km/saat hızlarla 22.41'de Atatürk Devlet Hastanesine giriş yaptığı

görülmektedir. Yaralının olay yerinden alınması ile ambulansın hareket etmesi arasında yaklaşık 28–30 dakika geçmiştir. Başvurucunun iddiasına göre, yolda ambulansın yavaş gitmesi sonucu, normal araçla en fazla 4 dakikada alınabilecek mesafe yaklaşık 12 dakikada kat edilmiştir. Açıklanan nedenlerle yaralının başına gelinmesi ile hastaneye götürülmesi arasında 40 dakikaya yakın bir süre geçmiştir.

17. Başvurucu, 4/12/2012 tarihli dilekçe ile oğlunu hastaneye götüren ambulans şoförü ve diğer sağlık görevlilerinin kusurlu olduğu gerekçesiyle, şüpheli olarak soruşturmaya dâhil edilmeleri talebinde bulunmuş ve Adli Tıp Kurumu raporuna karşı beyanlarını sunmuştur.

18. Adli Tıp Kurumu Antalya Grup Başkanlığı Morg İhtisas Dairesinin 14/12/2012 tarihli otopsi raporu Mahkemeye sunulmuştur.

19. Başvurucu, 19/10/2012 tarihli dilekçeyle, söz konusu olayda polis memurlarının şüpheli konumunda bulunması sebebiyle, soruşturmanın bizzat Savcılık tarafından yürütülmesi talebinde bulunmuştur.

20. Başvurucu, 20/12/2012 tarihli dilekçe ile otopsi raporlarına göre oğlunun kafa ve çene bölgesinde kırıkların tespit edildiğini ve bu kırıkların yakalama sonrası olay yerine gelen polis memurlarının oğlunu tekmelemesi sonucu oluştuğunu belirterek, polis memurlarının eylemlerinin işkence niteliğinde olduğunu ileri sürmüştür. Başvurucu, oğlunun son olarak ele geçirildiği yerde polisle silahlı çatışmaya girmediğini de ileri sürmüştür.

21. Savcılık tarafından yürütülen soruşturma sonucunda olay hakkında 18/3/2013 tarih ve Soruşturma No.2012/60237, K.2013/9284 sayılı kovuşturmaya yer olmadığına (KYO) dair karar verilirken, olayın gelişimine, soruşturma sürecinde yapılan işlemler ve toplanılan deliller ile ulaşılan sonuca ilişkin aşağıdaki ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Başvurucu ile soruşturma makamı arasında olayın gerçekleşme koşulları açısından ihtilafli olan hususlara ise ayrıca ve ayrıntılı olarak kararın “İnceleme” bölümünde yer verilecektir. Anılan KYO kararının ilgili kısımları şöyledir:

“... ”

OLAYA İLİŞKİN TOPLANAN DELİLLER, ALINAN KRİMİNAL EK(S)PERTİZ RAPORLARI, ADLİ TIP RAPORLARI VE BUNLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Maktul polis memurları ve maktul Çağrı DANIŞMAN'ın olaydan sonra Cumhuriyet Başsavcılığımız nezdinde hastanede uygun ortamda ölü muayenelerinin tek tek yapıldığı, ölü muayenesi sırasında hepsinin ateşli silah sonucu vücutlarındaki darbelerin belirlenmiş ve ardından klasik otopsi işlemleri yapılmış olup, bu otopsi işlemi sırasında maktullerin ateşli silah darbeleri sonucu ölmüş olduklarının belirlendiği, maktul M. Ç.'nin av tüfeğinden çıkan darbe sonucu yaşamını yitirdiği, diğer maktullerin tabanca mermisi ile öldürülmüş olduklarının belirlendiği, maktullerin klasik otopsileri sonrasında Antalya Adli Tıp Grup Başkanlığınca hepsi için ayrı ayrı tanzim edilen ayrıntılı otopsi raporlarında ölüm sebeplerinin maktul M. Ç. yönünden av tüfeği ile ateş edilmek sureti ile, diğerleri yönünden suç tabancayla ateş edilmek sureti ile meydana gelen iç organ harabiyeti ve iç kanama sonucu meydana geldiğinin belirlendiği, maktul M. Ç.'nin vücudundan pek çok av tüfeği saçma tanesinin tespit edildiği, bunun akciğer ve büyük damar harabiyeti ile birlikte iç ve dış kanamaya sebebiyet verdiğinin tespit edildiği, maktul M. K.'nin ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmasına bağlı büyük damar harabiyeti ile birlikte iç ve dış kanama sonucu meydana

geldiği, maktul A. B.'nin ölümünün ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmasına bağlı büyük damar harabiyetleri ile birlikte iç ve dış kanama sonucu meydana geldiği, maktul M. K.'nin cesedinden iki adet mermi çekirdeği, maktul A. B.'nin cesedinden bir adet mermi çekirdeğinin çıkarılarak muhafaza altına alındığı, maktul Ç. D.'nin ölümünün ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmasına bağlı göğüs ve karına nazik iç organ hasarları iç ve dış kanama sonucu meydana geldiğinin belirlendiği, maktul Ç. D.'nin cesedinden dört adet küçük kurşun parçalarının çıkarılıp muhafaza altına alındığı;

Gerek maktul Ç. D.'nin olayda kullandığı av tüfeği ve polis memurları maktul M. Ç.'den gasp ettiği ... seri tabanca ile ikinci olay yerinde maktul M. K.'dan gasp ettiği ... seri nolu ... marka tabancalar ile olayda silah kullanan diğer polis memuru müşteki şüphelilerin tabancalarına el konulmuş olup, bu tabancalar hem Polis Kriminalde hem de İstanbul Adli Tıp Kurumunda gerekli incelemelere tabi tutulmuş olup, İstanbul Adli Tıp Kurumu Fizik İhtisas Dairesi Balistik şubesinin 03/12/2012 tarihli ayrıntılı raporunda Ç. D.'nin vücudundan çıkan dört adet kurşun parçalarının maktul polis memurları A. B. ve M. K.'nin cesetlerinden çıkarılan mermi çekirdeklerinin yapılan mukayesesi sonucu maktul A. B. ve maktul M. K.'nin cesetlerinden çıkan mermi çekirdeklerinin ... seri nolu ... marka tabancadan atılmış olduklarının belirlendiği, söz konusu tabancanın ilk olayda maktul şüpheli Ç. D. tarafından av tüfeği ile öldürülen polis memuru maktul M. Ç.'den Ç. D. tarafından gasp edilen silah olduğu ve bu silahtan atılan kurşunlarla ikinci olay yeri olan cezaevi kavşağında Çağrı DANIŞMAN tarafından ateş edilmek suretiyle maktul polis memurları M. K. ve A. B.'nin öldürüldüğünün belirlendiği, maktul Ç. D.'nin cesedinden çıkarılan dört adet kurşun parçası nüvesinin parçalanmış, çok küçük olması sebebiyle hangi tabancadan atıldıklarının tespitinin mümkün olmadığı (İstanbul Adli Tıp Kurumu Raporuna göre);

Antalya Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğünün altı sayfadan oluşan 06/10/2012 tarihli ekspertiz raporunda maktul şüpheli Ç. D.'nin olay günü sevk ve idaresindeki 07 DE 044 plakalı araçta kurşun izlerinin tespit edildiği, bunların bir kısmının şoför kapısında, bir kısmının arka camda olduğunun fotoğraflı olarak tek tek gösterilmek suretiyle irdelendiği, yapılan atışların uzak atış olduğunun belirlendiği, olay yeri inceleme ekiplerince maktullerin olay sırasında üzerlerindeki giysilerinin tek. tek alınıp Antalya Polis Kriminal Laboratuvarına gönderilip ayrıntılı incelemelerinin diğer tespit edilen bulgularla birlikte 05/10/2012 tarihli ekspertiz raporuna göre maktul şüpheli Ç. D.'nin sol el iç, sol el dış, sağ el iç, sağ el dış svap numunelerinde atış artıklarının bulunduğu tespit edildiği, maktul M. Ç.'nin sol el iç, sol el dış, sağ el iç ve sağ el dış svap numunelerinde atış artıklarının bulunduğu tespit edildiği, maktul M. K.'nin sağ el iç, sol el dış svap numunelerinde atış artıklarının bulunduğu tespit edildiği, müşteki şüpheliler A. İ., Y. K. ve B. D.'nin ellerinde atış artıklarının bulunduğu tespit edildiği, diğer müşteki şüphelilerde atış artıklarına rastlanmadığı;

Maktul şüpheli Ç. D.'nin giysileri üzerinde yapılan ayrıntılı inceleme sonucunda vücuduna isabet eden silahlı atışların uzak atış olarak belirlendiği, bu hususun maktul Çağrı D.'nin otopsi sırasında da cilt ve cilt altı bulgularına göre de vücudundaki tüm atışların bitişik atış mesafesi dışında yapıldığının belirlendiği (14/12/2012 tarihi otopsi raporu), maktul M. Ç.'de meydana gelen atışlardan bir tanesinin uzak atış, birinin ise yakın atış olduğunun tespit edildiği, maktul M. K.'nin giysileri üzerinde meydana gelen atışın uzak atış olduğunun belirlendiği;

06/10/2012 tarihli ekspertiz raporuna göre müşteki şüpheliler M. Ö., İ. Ç., A. İ., Ö. Ş., Y. K., B. D., M. Z. H. ve M. E.'ye ait tabancaların, olay yerinde elde edilen 28 adet boş kovan, bir adet mermi çekirdeği, teşhis niteliği bulunan iki adet mermi çekirdeği gömlek parçasının yapılan karşılaştırmasında bir adet kovanın polis memuru Ö. Ş.'ye ait tabancadan atıldığının. 7 kovan ve 1 adet mermi çekirdeğinin polis memuru A. İ.'ye ait tabancadan atıldığının, bir

delil poşeti içerisinde çıkan üç adet boş kovanın, başka bir delil poşeti içerisinde çıkan iki adet mermi çekirdeği gömlek parçasının bir adedinin polis memuru İ. Ç.'ye ait tabancadan atıldığının, iki adet boş kovanın polis memuru M. Ö.'ye ait tabancadan atıldığının, bir adet boş kovanın baş komiser B. D.'ye ait tabancadan atıldığının tek tek tespit edildiği;

Cezaevi kavşağı ve devamında tespit edilen toplam 8 adet boş kovanın maktul şüpheli Ç. D.'nin gasp ettiği maktul polis memuru M. Ç.' Ye ait ... marka tabancadan atıldığı, tespit edilebilen 3 adet boş kovanın ise yine maktul şüpheli Ç. D.'nin maktul polis memuru M. K.'dan gasp ettiği ... marka tabancadan atılmış olduğunun hem Polis Kriminal Lab. hem de İstanbul Adli Tıp Kurumu Balistik İnceleme Şube Müdürlüğü raporuna göre belirlenmiş olduğu.

07 DE 044 plakalı araçta yapılan inceleme sonucu dikiz aynasında tespit edilen parmak izinin maktul şüpheli Ç. D.'nin sağ el baş parmak iziyle aynı olduğunun tespit edildiği:

Böylece maktul şüpheli Ç. D.'nin ilk olayda maktul M. Ç.'ye av tüfeği ile vurmak suretiyle öldürdüğü ve ondan gasp ettiği tabancayla çevirme noktası olan cezaevi kavşağındaki ikinci olayda maktuller M. K. ve A. B.'ye ateş etmek suretiyle her ikisini bu tabancayla öldürdüğünün net olarak tereddütsüz belirlendiği, maktul şüpheli Ç. D.'nin söz konusu tabancayı ilk öldürdüğü polis memurundan gasp ettiğinin alınan tüm tanık beyanlarıyla da doğrulandığı, maktul Ç. D.'nin gasp ettiği ... seri nolu tabancanın yine gasp etmiş olduğu ... seri nolu tabancanın maktul şüpheli Ç. D.'nin yaralı ele geçirildiği noktada üzerinde tespit edildiği, her iki tabancada teşhise elverişli parmak izinin bulunmadığı ancak ... seri nolu tabancanın şarjör kısmında elde edilen biyolojik bulgunun maktul şüpheli Ç. D.'nin kan örneği ile tıpa tıp uyduğunun Ankara Kriminal Polis Laboratuvarı raporuyla belirlenmiş olduğu;

Maktul şüpheli Ç. D.'nin ele geçirilmesi için yapılan operasyon sırasında müşteki şüpheli polis memurlarının silah kullandığı, ancak maktul Ç. D.'nin cesedinden 4 adet kurşun parçası çıktığı, bunların da İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığının vermiş olduğu rapora göre, kıyaslama niteliğinin bulunmadığı, dolayısıyla hangisinin silahundan atıldığının tespitinin yapılamadığı, ancak giysileri üzerinde yapılan incelemede Antalya Emniyet Müdürlüğü Polis Kriminal Laboratuvarının raporuna göre atışların uzak atış niteliğinde olduğu, bu hususun otopsi sırasında Adli Tıp Uzman Heyetince de atışların bitişik alış mesafesinde olmadıklarının belirlendiği, dolayısıyla maktul şüpheli Ç. D.'nin yakın mesafeden veya bitişik mesafeden vurulduğuna dair herhangi bir somut delil bulunmadığı, aksine güvenlik güçlerinin yasal çerçevede silah kullanma yetkilerini kullanarak ve kendilerine yönelik silahla ateş etmekte olan maktul şüpheli Ç. D.'nin olduğu bölgeye doğru rastgele ateş ettikleri ve yaralı olarak ele geçirildikleri, akabinde sevk edilen hastanede yaşamını yitirdiği, Ölü muayene tutanağı ve ayrıntılı otopsi raporunda da belirtildiği üzere maktul şüpheli Ç. D.'nin özellikle herhangi bir bölgesinin hedef alınmadığı, atışların rastgele yapıldığı, maktul şüpheli Ç. D.'nin silah tutan sağ el ve koluna doğru da pek çok ateş edilmiş olduğu ve bu koldaki mermi yaralanmaları dikkate alındığında güvenlik güçlerinin öncelikle şüphelinin ateş eden eline ve koluna doğru ateş etmiş olduklarının apaçık ortada olduğu, maktul şüpheli Ç. D.'nin vücuduna 6 mermi isabet ettiği, bunun 4 adedinin kol bacak omuz gibi hayati tehlike oluşturmayacak ve öldürücü olmayan atışlar olduğu, göğüs ve karın bölgesine isabet eden iki merminin öldürücü nitelikte olduğunun otopsi raporuyla belirlendiği, dolayısıyla mevcut deliller çerçevesinde maktul şüpheli Ç. D.'nin babası olan müşteki Cemil DANIŞMAN'ın iddiaları ve avukatı Münip ERMİŞ'in dosyaya yansıyan pek çok müracaatının içeriğini ve şikâyetlerini doğrulayıcı herhangi bir somut delil bulunmadığı, aksine güvenlik güçlerinin yasal çerçevede hareket ettiklerinin tüm delil durumundan rahatlıkla anlaşıldığı;

Maktul Ç. D. 'nin babası olan müşteki Cemil DANIŞMAN'ın avukatı olan Antalya Barosu Avukatı Münip ERMİŞ'in vermiş olduğu dilekçede Ç. D. 'nin ele geçirildiği ve ilk çekilen fotoğraflarında sırtında herhangi bir kan olmadığı, ancak daha soma çekilen fotoğraflarında sırtından kanlar gözüktüğünü iddia ederek olayda Ç. D. 'nin kasten öldürüldüğünü iddia etmiş ise de söz konusu fotoğrafları çektiği anlaşılan tanık S. K. 'nin alınan ayrıntılı beyanında; sırtında kan gözükmeyeceği iddia edilen ve daha sonraki karelerde sırtında kan olduğu gözükken fotoğrafları kendisinin çektiğini, sırtında kan olmadığı iddia edilen fotoğrafın maktul Ç. D. 'nin ayak bölgesinin olduğu taraftan çekildiği, bu sırada güvenlik güçlerinin Ç. D. 'nin elini sırtına doğru kıvırdıkları ve üst sırt bölgesindeki kanlı kısmın bu nedenle o karede gözükmeyeceğini, o karenin çektiği ilk fotoğraf karesi olmadığını, ilk çektiği fotoğraf karesinde Ç. D. 'nin kafa bölgesinin baktığı taraftan çektiğini ve buradaki karede üst sırt bölgesinin kanlar içinde olduğunu, ele geçirildiği sırada da herhangi bir silahlı ateş etme olayını görmediğini ifade ettiği, dolayısıyla ele geçirildikten sonra öldürme iddiasının da doğru olmadığını bu şekilde anlaşıldığı, maktul şüpheli Ç. D. 'nin özellikle cezaevi kavşağında iki polis memurunu öldürdükten sonra kaçış güzergahı dikkate alındığında bu güzergahta kan izlerinin tespit edildiği, bu kan izlerinin Ankara Kriminal Polis Lab. Raporuna göre Ç. D. 'ye ait olduğunun tespit edildiği, esasen Ç. D. 'nin yaralı ele geçirildiği noktaya varmadan yani cezaevi kavşağından kaçarken kendisine ateş eden güvenlik güçlerince burada vurulmuş olduğu, Fatih Mahallesi ara sokaklarına yaralı vaziyette kaçtığı, bu hususta da belli bir kan kaybının söz konusu olduğu ancak yaralı olarak ele geçirildiği bölgede de maktul şüpheli Ç. D. 'ye polis memurlarınca pek çok kez olduğu bölgeye ateş edilmiş olduğu, olay yerinden elde edilen boş kovanlardan da bu hususun tespit edildiği;

Maktul şüpheli Ç. . 'nin suçta kullandığı ... seri nolu ... marka tabancanın maktul şüpheli Ç. D. ele geçirildiğinde şarjörünün kanlı olduğu, boş olduğu ve tabancanın namlu kısmında iki mermi bulunduğu ve mermilerin sıkışmış olduğu, muhtemelen bu noktada güvenlik güçlerine silah doğrulturken silahın tutukluk yaptığı ve bu nedenle namluda mermi sıkıştığı ve bu noktada bu silahla ateş edemediği, üzerinde ele geçirilen ... seri nolu ... marka tabancanın ise cezaevi kavşağında gasp edildikten sonra kaçış güzergahında şarjörünü düşürmüş olduğu, bu tabancanın da maktul Ç. D. ele geçirildiğinde içerisinde şarjör bulunmadığı, bu silahla da bu noktada bu sebeple ateş edemediğinin anlaşıldığı;

Dosyada, bulunan DVD ve CD ler ile ambulansın güzergahını gösteren GPS raporlarının bilirkişi A. G. 'ye verilip kendisinden ona ilişkin rapor alındığı, bilirkişinin 19/11/2012 tarihinde sunmuş olduğu raporda, CD ve DVD'lerin incelendiği, bu görüntülerde olay yerini gösteren ve olay sırasında çekilen fotoğrafların bulunduğu, bu fotoğrafların aynı zamanda basılıp rapora eklendiği, kayıtların mobese kayıtları, olay yerinde çekilen görüntüler, fotoğraflar, maktullerin ölü muayene sırasında çekilen görüntüleri olduğu, maktul Ç. D. 'yi hastaneye götüren ambulans ile ilgili de bilirkişinin ek rapor verdiği, bu raporda ambulansın GPS kayıtlarının ve GPS harita görüntüsünün tespit edilip rapora eklendiği, ancak ambulans görevlileri yönünde yapılan şikayetin ambulans görevlilerinin görev niteliği, olayda varsa kusurlarının değerlendirilmesinin memur suçlan soruşturma bürosunca değerlendirilmesinin uygun olacağı, bu eylemlerin mevcut öldürme eylemlerinden sonra meydana geldiği, dolayısıyla konularla ilgili evrakın teftik edilerek Memur Suçlan Bürosuna gönderilmiştir.

...

SONUÇ

... 04/10/2012 günü saat 20.00 sıralarında Yıldız Mahallesinde av tüfeği kılıfında av tüfeğine benzer bir şey taşıdığı ve şüpheli hareketlerde bulunduğu iddiasıyla maktul Ç. D. 'nin polise ihbar edildiği, bir müddet sonra olay yerine motosikletli yunus intikal ettiği, motosikleti müşteki F. D. 'nin kullandığı, maktul M. Ç. 'nin ise artçı olarak motosiklette görevli olduğu ve

tespit ettikleri Ç. D.'ye maktul M. Ç.'nin yanaşarak seslendiği, bir aracın kenarında gizlenmiş vaziyette duran maktul Ç. D.'nin kılıf içerisindeki av tüfeğinin önüne mermi sürerek maktul M. Ç.'ye doğrultup kendisine ateş edip vurduğu, daha sonra bir el daha ateş ettiği, diğer müşteki F.D.'nin ise olayın vermiş olduğu etkiyle motosikleti üzerine düşürdüğü, ayağından yaralandığı ve bir müddet yerde kaldığı için kalkıp arkadaşına yardım edemediği, maktul Ç. D.'nin maktul M. Ç.'nin görev silahını da gasp ettiği ve müşteki F. D.'ye av tüfeği ile ateş edeceği sırada da tanık olarak dinlenen İ. C.'nin Ç. D.'nin üzerine balkondan laptopunu atmak suretiyle F. D.'ye ateş etmesini bu şekilde engellediği, olay yerinde de laptopun parçalanmış olduğu bizzat keşif sırasında tarafımızdan görülüp durumun tutanağa geçirildiği,

Maktul şüpheli Ç. D.'nin bu olaydan sonra kendisine ait olduğu anlaşılan 07 DE 044 plakalı araçla olay yerinden kaçtığı, güvenlik güçlerinin yapmış olduğu çalışmalar neticesinde bu araçla cezaevi kavşağına doğru seyir halinde bulunduğu ve güvenlik güçlerince takibe alındığı, maktul polis memurları M. K. ve A. B.'nin maktul şüpheli Ç. D.'nin aracını arkadan takip ettikleri, cezaevi kavşağına geldiklerinde de maktuller M. K. ve A. B.'nin Ç. D.'nin arabasına yanaşarak araçtan inmesini istedikleri, Ç. D.'nin daha önce M. Ç.'den gasp ettiği tabancayla her ikisine ateş ederek polis memurları M. K. ve A. B.'yi de cezaevi kavşağında vurmak suretiyle öldürdüğü, kendisine burada uyarı atışında bulunan güvenlik güçlerinin "teslim ol" çağrısına da uymayarak Fatih Mahallesinin karanlık sokaklarına girip izini kaybettirmeye çalıştığı, en son ele geçirildiği noktada bir ağacı kendisine siper edip silahını güvenlik güçlerine doğrulttuğu, ancak silahın namlusunda mermi sıkıştığı için ateş edemediği, daha öncesinden de yaralanmış olduğu, burada da güvenlik güçlerinin kendisinin olduğu yöne doğru ateş ettikleri ve yaralı ele geçirdikleri, daha sonra kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiği, vücuduna isabet eden 6 mermiden iki tanesinin ölümcül nitelikte olduğu, diğerlerinin ölümcül nitelikte olmadığı belirlendiği,

Yukarıda ayrıntılı bir şekilde güvenlik güçlerinin silah kullanma olayının irdelendiği, bu irdeleme sonucunda güvenlik güçlerinin silah kullanma yetkilerini gerek Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, gerek Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 2. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatları gerekse Yargıtayımızın yerleşik içtihatları göz önüne alındığında kanunun kendilerine tanıdığı yetki çerçevesinde kullanmış oldukları, yukarıda TCK 24.-25. ve TCK 28. maddeleri konuya ışık tutması açısından irdelenmiş ise de, kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararımızın gerekçesinin esasen bu olmadığı, bu maddelerde belirtilen meşru müdafaa, zorunluluk hali olayımızda mevcut olmakla birlikte güvenlik güçlerinin hangi hallerde silah kullanabileceği, silah kullanma sınırı, şartlar göz önüne alındığında kanuni yetkileri dahilinde karşı saldırıyı defetmeye ve durdurmaya yönelik daha vahim sonuçlar meydana çıkmasını önlemeye yönelik orantılı ve gereklilik ilkelerine uygun silah kullanmış olmalarının esas gerekçe olduğu, bunun da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 2. maddesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin konuya benzer içtihatları ve Yargılayın konuya benzer içtihatları dikkate alındığında olayımızda da güvenlik güçlerinin silah kullanma yetkilerinin bu kriterler dikkat alındığında kanun hükmüne uygun olduğu KANAAT VE SONUCUNA VARILDIĞINDAN;

Maktul şüpheli Ç. D.'nin polis memuru olan maktuller M. Ç., M. K. ve A. B.'ye yönelik silahlı saldırı sonucu insan öldürme eyleminden, nitelikli yağma ve 6136 Sayılı Yasaya Muhalefet suçlarından dolayı TCK 64. maddesi uyarınca maktul şüpheli Ç. D.'nin olayda yaşamını yitirmiş olduğu anlaşıldığından;

Müşteki şüpheli polis memurları olup Ç. D.'nin ele geçirilmesi amacıyla silah kullanan ve kendilerine yönelik Ç. D.'nin ateş etmesi sebebiyle de kendilerine müşteki şüpheli sıfatı verilen S. Y., İ. Ç., Ö. Ş., Y. K., A. İ., M. Ö, M. Z. H., M. E. ve B. D. hakkında yukarıda ayrıntılı bir şekilde belirtildiği şekilde yasal çerçevede kanun hükümlerinin kendilerine tanıdığı yetki ve

sınır çerçevesinde silah kullanmış oldukları ve bu silah kullanma eylemleri sebebiyle Ç. D. yaşamını yitirmiş ise de, eylemlerinin tüm boyutlarıyla TCK hükmüne, Polis Vazife ve Salahiyetleri Yasası hükmüne, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 2/2 hükmüne, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargıtayımızın yerleşik içtihatlarına uygun olduğundan CMK 172 ve devam eden maddeleri uyarınca KAMU ADINA KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA

...

Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Manavgat Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına itiraz yolu açık olmak üzere karar verildi. 18/03/2013....”

22. Başvurucunun anılan karara yaptığı itiraz, Manavgat 1. Ağır Ceza Mahkemesinin (Mahkeme) 5/6/2013 tarih ve 2013/1064 Değişik İş No’lu kararıyla şu gerekçelerle reddedilmiştir:

“ ... Maktul şüpheli Ç. D.'nin kendisine ait av tüfeği ile polis memuru M. Ç.'yi vurarak üzerinde bulunan silahı alarak kaçması, takip sırasında kırmızı ışıkta aracın durduğu sırada kendisine yaklaşarak araçtan inmesini söyleyen polis memurları M. K. ve A. B.'yi maktul M. Ç.'den almış olduğu silahı kullanmak suretiyle öldürmesi, polis memuru M. K.'nin da silahını alarak kaçmaya devam etmesi, yapılan ikaz ve uyarılara rağmen güvenlik güçlerine teslim olmaması, kovalamaca sonucu 3351 ile 3356 sokağın kesiştiği arazide güvenlik güçlerinin ateş etmesi sonucu yaralı olarak ele geçirilmesi ve kaldırıldığı Atatürk Devlet Hastanesi'nde ateşli silah yaralanmasına bağlı olarak hayatını kaybetmesi şeklinde gerçekleşen olayla ilgili olarak yapılan soruşturma sonucu verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın gerekçesine göre, kararda usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı, dosya kapsamında maktul Ç. D.'nin yaralı olarak ele geçirildikten sonra öldürüldüğüne dair kamu davası açmaya yeterli delil bulunmadığı kanaatine varıldığından itirazın reddine. ...”

23. Mahkemenin kararı 7/8/2013 tarihinde başvuru vekiline tebliğ edilmiş ve süresi içinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapılmıştır.

B. İlgili Hukuk

24. 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu 'nun “Zor ve silah kullanma” kenar başlıklı 16. maddesi şöyledir:

“(Değişik: 2/6/2007-5681/4 md.) Polis, görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir.

Zor kullanma yetkisi kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedenî kuvvet, maddî güç ve kanunî şartları gerçekleştiğinde silah kullanılabilir.

İkinci fıkrada yer alan;

a) Bedenî kuvvet; polisin direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde doğrudan doğruya kullandığı bedenî gücü,

b) Maddî güç; polisin direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde bedenî kuvvetin dışında kullandığı kelepçe, cop, basınçlı su, göz yaşartıcı gazlar veya tozlar, fizikî engeller, polis köpekleri ve atları ile sair hizmet araçlarını,

ifade eder.

Zor kullanmadan önce, ilgililere direnmeye devam etmeleri halinde doğrudan doğruya zor kullanılacağı ihtar yapılır. Ancak, direnmenin mahiyeti ve derecesi göz önünde bulundurularak, ihtar yapılmadan da zor kullanılabilir.

Polis, zor kullanma yetkisi kapsamında direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla kullanacağı araç ve gereç ile kullanacağı zorun derecesini kendisi takdir ve tayin eder. Ancak, toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak araç ve gereçler müdahale eden kuvvetin amiri tarafından tayin ve tespit edilir.

Polis, kendisine veya başkasına yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun meşru savunmaya ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunur.

Polis;

a) Meşru savunma hakkının kullanılması kapsamında,

b) Bedenî kuvvet ve maddî güç kullanarak etkisiz hale getiremediği direniş karşısında, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde,

c) Hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme kararı veya yakalama emri verilmiş olan kişilerin ya da suçüstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde,

silah kullanmaya yetkilidir.

Polis, yedinci fıkranın (c) bendi kapsamında silah kullanmadan önce kişiye duyabileceği şekilde "dur" çağrısında bulunur. Kişinin bu çağrıya uymayarak kaçmaya devam etmesi halinde, önce uyarı amacıyla silahla ateş edilebilir. Buna rağmen kaçmakta ısrar etmesi dolayısıyla ele geçirilmesinin mümkün olmaması halinde ise kişinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde silahla ateş edilebilir.

Polis, direnişi kırmak ya da yakalamak amacıyla zor veya silah kullanma yetkisini kullanırken, kendisine karşı silahla saldırıya teşebbüs edilmesi halinde, silahla saldırıya teşebbüs eden kişiye karşı saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçüde duraksamadan silahla ateş edebilir.”

25. 2559 sayılı Kanun'un “Adli görev ve yetkiler” kenar başlıklı 6. maddesi şöyledir:

“Polis, bu maddede yazılı görevlerinin yanında, Ceza Muhakemesi Kanunu ve diğer mevzuatta yazılı soruşturma işlemlerine ilişkin görevleri de yerine getirir.

Polis, bir suça ilişkin olarak kendisine yapılan sözlü ihbar ve şikâyetleri ve görevi sırasında öğrendiği suça ilişkin bilgileri yazılı hale getirir.

Edinilen bilgi veya alınan ihbar veya şikâyet üzerine veya kendiliğinden bir suçla karşılaşan polis, olay yerinde kişilerin ve toplumun sağlığına, vücut bütünlüğüne veya malvarlığına zarar gelmemesi ve suçun delillerinin kaybolmaması ya da bozulmaması için derhal gerekli tedbirleri alır.

Bir suç işlendiği veya işlenmekte olduğu bilgisini edinen polis, olay yerinin korunması, delillerin tespiti, kaybolmaması ya da bozulmaması için acele tedbirleri aldıktan sonra el koyduğu olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri derhal Cumhuriyet savcısına bildirir ve Cumhuriyet savcısının emri doğrultusunda işin aydınlatılması için gerekli soruşturma işlemlerini yapar.

Yapılacak araştırma sonunda edinilen bilginin bir kabahate ilişkin olduğu hallerde, konu araştırılarak gerekli yasal işlem yapılır veya yapılması sağlanır.

Olay yerinde görevine ait işlemlere başlayan polis, bunların yapılmasına engel olan veya yetkisi içinde aldığı tedbirlere aykırı davranan kişileri, işlemler sonuçlanıncaya kadar ve gerektiğinde zor kullanarak bundan men eder.

Polis, suçun delillerini tespit etmek amacıyla, Cumhuriyet savcısının emriyle olay yerinde gerekli inceleme ve teknik araştırmaları yapar, delilleri tespit eder, muhafaza altına alır ve incelenmek üzere ilgili yerlere gönderir.

Olay yeri dışında kalan ve o suça ilişkin delil elde edilebileceği yönünde kuvvetli şüphe sebebi bulunan konut, işyeri ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda yapılacak işlemler için Ceza Muhakemesi Kanununun arama ve elkoymaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Polis, olaydaki failin, gözaltına alınan şüpheli ile aynı kişi olup olmadığının belirlenmesi bakımından zorunlu olması halinde, Cumhuriyet savcısının talimatıyla teşhis yaptırabilir.

...”

26. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun “Ceza Sorumluluğunu Kaldıran veya Azaltan Nedenler” başlıklı İkinci Bölüm'ün “Kanunun hükmü ve amirin emri” kenar başlıklı 24. maddesi şöyledir:

“ (1) Kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez.

(2) Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz.

(3) Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur.

(4) Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hallerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur.

27. Anılan Kanun'un “Meşru savunma ve zorunluluk hali” başlıklı 25. maddesi şöyledir:

“(1) Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hal ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.

(2) Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.” Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri

28. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun “Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri” başlıklı 161. maddesi şöyledir:

“(1) Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adli görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.

(2) Adli kolluk görevlileri, el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet savcısına derhâl bildirmek ve bu Cumhuriyet savcısının adliyeyle ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hâllerde, sözlü olarak verir. (Ek cümle: 25/5/2005 - 5353/24 md.) Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.

...”

29. Anılan Kanun’un “Adli kolluk ve görevi” başlıklı 164. maddesi şöyledir:

“(1) Adli kolluk; 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 8, 9 ve 12 nci maddeleri, 10.3.1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 7 nci maddesi, 2.7.1993 tarihli ve 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesi ve 9.7.1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen soruşturma işlemlerini yapan güvenlik görevlilerini ifade eder.

(2) Soruşturma işlemleri, Cumhuriyet savcısının emir ve talimatları doğrultusunda öncelikle adli kolluğa yaptırılır. Adli kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcısının adli görevlere ilişkin emirlerini yerine getirir.

(3) Adli kolluk, adli görevlerin haricindeki hizmetlerde, üstlerinin emrindedir.”

30. Anılan Kanun’un “Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar” başlıklı 172. Maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“ Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda, kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde kovuşturmaya yer olmadığına karar verir. Bu karar, suçtan zarar gören ile önceden ifadesi alınmış veya sorguya çekilmiş şüpheliye bildirilir. Kararda itiraz hakkı, süresi ve mercii gösterilir.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

31. Mahkemenin 16/7/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuru konusunun 14/8/2013 tarih ve 2013/6319 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

32. Başvurucu, silah kullanılmasını gerektiren bir durum söz konusu olmamasına rağmen güvenlik görevlilerince silah kullanılarak oğlunun ölümüne sebebiyet verildiğini, soruşturmanın önemli bir kısmının şüpheli konumunda olan kolluk tarafından yürütüldüğünü, işkence suçunun soruşturma konusu yapılmadığını ve KYO kararında işkence iddialarının incelenmediğini, ambulans şoförü ve diğer sağlık görevlileri hakkında sadece görevi kötüye kullanmaktan idari soruşturma başlatıldığını fakat insan öldürmeye iştiraktan hiçbir soruşturma açılmadığını belirterek Anayasa'nın 17. ve 40. maddelerinde güvence altına alınan yaşam hakkının, işkence ve eziyet yasağının ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüş ve tazminat talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

a. Yaşam Hakkının İhlal Edildiği İddiası

33. Başvuru konusu olayda polisin gereksiz yere silah kullanması suretiyle Anayasa'nın 17. maddesinin ihlal edildiğine dair iddiaların 6216 sayılı Kanun'un 48. maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olmadığı görülmektedir. Başka bir kabul edilemezlik nedeni de görülmediğinden başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. İşkence ve Eziyet Yasağının İhlal Edildiği İddiası

34. Başvuru konusu olayda başvuru konusunun oğlunun etkisiz olarak ele geçirildiği yerde polis tarafından darp edildiği ve bu yöndeki iddiaların soruşturulmadığından bahisle Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen işkence ve eziyet yasağının ihlal edildiğine dair iddiaların da açıkça dayanaktan yoksun olmadığı görülmektedir. Başka bir kabul edilemezlik nedeni de görülmediğinden başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Yaşam Hakkının Esasının İhlal Edildiği İddiası

i. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlığın Görüşü

35. Başvurucu, başvuru konusu olayın son aşamasında, yani Ç. D.'nin yaralı olarak ele geçirildiği anda kendisinde silah bulunmadığını, onda olduğu iddia edilen silahlarda kendisinin parmak izinin bulunduğu tespit edilmediğini, silahların sonradan kendisinin yanına getirildiğini, bu nedenle olayda polisin silah kullanma yetkisinin bulunmadığını ileri sürmüştür. Başvurucu, ayrıca olay hakkında Savcılık tarafından verilen KYO kararında silah kullanma yetkisinin meşru sınırlar içinde gerçekleştiği sonucuna ulaşılabılırken, polisin hazırladığı "olay tutanağı"nda ve tanık ve şüpheli sıfatıyla sorgulanan polislerin ifadelerinde,

Ç.D.'nin kendilerine doğru birden fazla ateş ettiği, kendilerinin de bu ateşe karşılık vermek zorunda kaldıklarının beyan edilmesine rağmen, Savcılığın bu beyanları esas almadığını (alamadığını), çünkü son olayın gerçekleştiği yerde Ç. D.'nin yanında bulunan iki silahta parmak izinin bulunmadığını ve vurulduğu yerde bulunan 13 adet mermi kovanının tamamının polis memurlarının silahlarına ait olduğunu, sonuç olarak ağır yaralı olmasına ve herhangi bir direniş göstermemesine rağmen oğlunun polisler tarafından sırtından vurularak öldürüldüğünü ileri sürmüştür.

36. Bakanlık görüşünde, polis tarafından kullanılan gücün haklı ve gerekli olup olmadığının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları doğrultusunda değerlendirilmesi gerektiği, AİHM'ye göre Devlet görevlilerinin güç kullandığı durumlarda sadece güce başvuran görevlilerin eylemlerini değil, aynı zamanda hukuki ve düzenleyici çerçeve, bu çerçevenin hazırlanması ve denetlenmesine ilişkin hususlar da dâhil ilgili bütün koşulların göz önünde tutulması gerektiğinin kabul edildiği, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 2. maddesinin 2. paragrafının sadece kasıtlı adam öldürmenin meydana geldiği durumları değil, kasıtsız bir şekilde ölümlerle sonuçlanabilecek «*güce başvuru yollarının*» oluşabileceği durumları da kapsadığı, bununla birlikte zor kullanmanın 2. maddenin a., b. veya c. bentlerinde bahsedilen amaçlardan birinin gerçekleştirilmesi için “*mutlak zorunlu*” durumlarda kullanılması gerektiği, başvuru gücün bahsedilen amaçlarla kesinlikle orantılı olması gerektiğinin kabul edildiği, AİHM'nin Türkiye hakkındaki açılan davalarla ilgili bazı kararlarında, olay hakkındaki değerlendirmesini, olaydan kopuk bir bakış açısı ile olayın sıcaklığıyla karşılık vermek zorunda kalmış memurların değerlendirmesinin yerine koyamayacağına hükmettiği, başka türlü bir hükme varmanın Devletler ve görevini ifa etmekte olan kolluk kuvvetleri üzerine gerçekçi olmayan bir yük getirmek, belki de bunların ve diğer kişilerin hayatını tehlikeye atmak anlamına geleceğini kabul ettiği belirtilmiştir.

37. Bakanlık görüşünde ayrıca AİHM'nin, polisin silah kullanma yetkisini düzenleyen 2559 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ceza mahkemelerince yorumlanma biçimine bakarak, bu yasal çerçevenin temelde kusurlu olduğu ve Sözleşmenin günümüz Avrupa'sının demokratik toplumlarında gerekli kıldığı yaşam hakkını kanunla koruma düzeyinin altında kaldığı sonucuna vardığı ifade edilmiştir.

38. Bakanlık görüşünde somut olayla ilgili şu değerlendirmeler yapılmıştır: Başvuruya konu olayda, önceden planlanan ve çerçevesi çizilen bir polis operasyonu bulunmadığı, yapılan bir ihbar sonucu polisin olay yerine gitmesi ve beklenmedik bir şekilde polise ateş edilmesi ve polis memurlarından birisinin vefat etmesi ve diğerinin yaralanması neticesinde başlayan takip ve yakalamanın söz konusu olduğunun hatırd tutulması gerekmektedir. Bu süreç, olay akşamı saat 20.10 ile saat 21.50 arasını kapsayan yaklaşık iki saatlik bir zaman dilimini kapsamaktadır. Bu süreçte polis telsizinde sürekli anonslar yapılarak, polis ekipleri sürekli bilgilendirilmiş ve yönlendirilmiştir. Ayrıca, Ç. D.'nin polis memurlarına karşı ateşli silah kullanmış olması ve çevresine ateş etmiş olması ve kaçarken silahlı oluşu nazara alındığında, olayın sıcaklığı ve gerçek bir tehdit olgusunun varlığı kabul edilmelidir. Ç. D.'nin yakalanması amacıyla yapılan müdahale öncesi hazırlığın ve müdahalenin kontrolünün değerlendirmesinin bu koşullar dikkate alınarak yapılması Anayasa Mahkemesinin takdirine bırakılmıştır.

39. Bakanlık görüşünde ayrıca, olay hakkında yürütülen soruşturma kapsamında elde edilen bulgulardan Ç. D.'nin ölümünün uzak atış sonucu gerçekleştiğinin tespit edildiği, vücuduna altı mermi isabet ettiği, bunların dördünün kol, bacak ve omuz gibi bölgelere, diğer

ikisinin ise öldürücü bölge olan göğüs ve karın bölgesine geldiğinin Cumhuriyet Savcısı tarafından tespit edildiği, dinlenen tanıklar, yakalamada görev alan tüm polis memurları ve bilgisine başvuru alan diğer kişiler, polisin ateş etmeden önce defalarca uyardığını, Ç. D.'nin teslim olmasını istediğini, buna rağmen Ç. D.'nin bu çağrılara ateş ederek karşılık verdiğini belirttikleri, soruşturma dosyasında yer alan cep telefonu baz istasyonu bilgileri, kamera kaydı çözüm tutanakları ve telsiz görüşmeleri tutanaklarının da tanık ve polis memurlarının beyanları ile örtüştüğü, vefat eden polis memurlarına yapılan otopsiler ve alınan kriminal ekspertiz raporlarından, bu polis memurlarının Ç. D.'ye ait olan av tüfeği ile Ç. D. tarafından öldürülen polis memurlarının üzerinden alınan tabancalar ile açılan ateş sonucu öldüğünün belirlendiği, ayrıca öldürülen polis memurlarının silahları üzerinde bulunan kanın Ç. D.'ye ait olduğunun tespit edildiği, Ç. D.'nin şizofreni hastası olduğu ve tedavi gördüğünün yakalama esnasında polise bildirilmediği, bu koşullar altında polis tarafından haksız ve gereksiz güç kullanılıp kullanılmadığının değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

40. Başvurucular, başvurunun esası hakkındaki Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamışlardır.

ii. Konuya İlişkin İlkeler

41. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17. maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Meşrû müdafaa hali, yakalama ve tutuklama kararlarının yerine getirilmesi, bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sırasında silah kullanılmasına kanunun cevaz verdiği zorunlu durumlarda meydana gelen öldürme filleri, birinci fıkraya hükmü dışındadır."

42. Kişinin yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını koruma hakkı, birbirleriyle sıkı bağlantıları olan, devredilmez ve vazgeçilmez haklardan olup devletin bu konuda pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır. Devletin, negatif bir yükümlülük olarak, yetki alanında bulunan hiçbir bireyin yaşamına kasıtlı ve hukuka aykırı olarak son vermeme, bunun yanı sıra, pozitif bir yükümlülük olarak, yine yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşam hakkını gerek kamusal makamların, gerek diğer bireylerin, gerekse kişinin kendisinin eylemlerinden kaynaklanabilecek risklere karşı koruma yükümlülüğü bulunmaktadır (B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 50-51).

43. Anayasa Mahkemesinin yaşam hakkı kapsamında devletin sahip olduğu pozitif yükümlülükler açısından benimsediği temel yaklaşıma göre, devletin sorumluluğunu gerektirebilecek şartlar altında gerçekleşen ölüm olaylarında Anayasa'nın 17. maddesi, devlete, elindeki tüm imkânları kullanarak, yaşamı tehlikede olan kişileri korumak için yeterli yasal ve idari bir çerçeve oluşturma ve oluşturulan bu çerçevenin gereği gibi uygulanmasını ve bu hakka yönelik ihlallerin durdurulup cezalandırılmasını sağlayacak etkili idari ve yargısal tedbirleri alma görevi yüklemektedir. Bu yükümlülük, kamusal olsun veya olmasın, yaşam hakkının tehlikeye girebileceği her türlü faaliyet bakımından geçerlidir (B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 52).

44. Kamu görevlilerinin güç kullanması sonucu gerçekleştiği iddia edilen ölüm olaylarının da şüphesiz devletin sahip olduğu “hiçbir bireyin yaşamına son vermeme” negatif yükümlülüğü kapsamında incelenmesi gerekmektedir. Bu yükümlülük hem kasıtlı bir biçimde öldürmeyi hem de kasıt olmaksızın ölümle sonuçlanan güç kullanımını içermektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *McCann/Birleşik Krallık*, B.No: 18984/91, BD, 27/9/1995, § 148). Yukarıda yer verilen 2559 sayılı Kanun’un 16. maddesinde (§ 24) belirtildiği üzere, güç kullanımı, bedenî kuvvet kullanılması, diğer maddî güç araçlarının kullanılması veya silah kullanılması şeklinde gerçekleşebilecektir.

45. Anayasanın 17. maddesinin son fıkrasına göre, kamu görevlilerince güç kullanılmasının bir anlamda en ağır düzeyini ifade eden silah kullanılmasına “*meşrû müdafaa*” ile “*yakalama ve tutuklama kararlarının yerine getirilmesi*” gibi kuralda sayılan durumlarda cevaz verilebilecektir. Ancak söz konusu durumlarda, öldürücü kuvvete başvurulmasının yaşam hakkının ihlalini doğurmaması için, güç kullanmayı gerekli kılacak “*zorunlu bir durum*”un varlığı aranacaktır.

46. Anayasa Mahkemesinin kanunların Anayasa’ya uygunluklarının denetimi kapsamında bu konuda daha önce verdiği kararlarında, kişilere karşı silah kullanılmasına olanak sağlayan Anayasa’nın 17. maddesinin, koşulları gerçekleştiğinde kolluk güçlerinin bedeni kuvvet ve maddi güç kullanmasına öncelikle izin vereceğinin kuşkusuz olduğu, kamu düzenini sağlamakla yükümlü olan polisin, suç niteliğinde olan eylemleri başka türlü engelleme olanağı kalmadığında, son çare olarak zora başvurabilmesine yönelik düzenlemelerin Anayasa’ya aykırılık oluşturmayacağı, diğer yandan, kolluk güçlerinin kendilerine karşı kullanılacak güç ile orantılılığı aranmaksızın ve kademeli olarak etkisiz kılma yöntemleri belirtilmeksizin “ateşli silah” kullanmalarına imkan veren yasal düzenlemelerin Anayasa’ya aykırı olacakları ifade edilmiştir (Anayasa Mahkemesinin 26/11/1985 tarih ve E.1985/8, K.1986/27 sayılı kararı, Anayasa Mahkemesinin 6/1/1999 tarih ve E.1996/68, K.1999/1 sayılı kararı).

47. Anayasa’nın “*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*” başlıklı 13. maddesi şöyledir:

“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

48. Bütün temel hak ve özgürlükler için geçerli sınırlama koşullarını düzenleyen Anayasa’nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi gereği kişilerin temel haklarından mahrum bırakılmaları halinde elde edilmek istenen kamu yararı ile temel haktan mahrum bırakılan bireyin hakları arasında adil bir denge kurulması gerekmektedir (B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 37).

49. Ölçülülük ilkesi, “*elverişlilik*”, “*gereklilik*” ve “*orantılılık*” olmak üzere üç alt ilkedен oluşmaktadır. “*Elverişlilik*”, öngörülen müdahalenin, ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, “*gereklilik*”, ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını, yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını, “*orantılılık*” ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen

amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 38).

50. Anayasa’da yaşam hakkına güç kullanmak suretiyle yapılacak müdahalelere ilişkin yer alan yukarıdaki hükümler ve Anayasa Mahkemesinin bu konuda daha önce vermiş olduğu kararlar birlikte değerlendirildiğinde, kolluk güçlerinin ancak Anayasa’da belirtilen amaçlara ulaşmak adına başka bir çarenin kalmadığı “zorunlu durumlarda” ve (silah kullanarak ulaşılmak istenen amaç ile karşı karşıya kalınan güce nispeten) “ölçülü” bir biçimde silah kullanabilmelerine izin verdiği söylenebilecektir.

51. Anayasamızdaki düzenlemeye benzer şekilde, AİHS’nin 2. maddesine göre bir ölüm, a) bir kimsenin yasa dışı şiddete karşı korunmasının sağlanması; b) bir kimsenin usulüne uygun olarak yakalanmasını gerçekleştirme veya usulüne uygun olarak tutulu bulunan bir kişinin kaçmasını önleme; c) bir ayaklanma veya isyanın yasaya uygun olarak bastırılması durumlarında, “mutlak zorunlu olanı aşmayacak bir güç kullanımı” sonucunda meydana gelmişse, yaşam hakkının ihlalinin gerçekleştiğinden söz edilemez.

iii. İlkelerin Somut Olaya Uygulanması

52. Anayasa Mahkemesi açısından, somut olayın gelişimine ilişkin başvurucunun iddiaları ile soruşturma kapsamında elde edilen bulgu ve ulaşılan sonuçlar arasında bazı farklılıklar bulunmakla birlikte, olayın değerlendirilmesine imkân sağlayacak düzeyde yeterli maddi ve kanıtlayıcı unsurun bulunduğu görülmektedir.

53. Yaşam hakkı kapsamında devletin, öncelikle yaşamı tehlikeye girebilecek kişilerin yaşamını korumak için yeterli yasal ve idari bir çerçeve oluşturması gerekmektedir (§ 43). Aynı yükümlülük doğrudan bireylerin yaşamlarının sona ermesine yol açabilecek kolluk güçlerinin silah kullanılması halleri için de geçerlidir. Bu yükümlülüğün yanı sıra, oluşturulan bu çerçevenin gereği gibi uygulanmasının devlet tarafından sağlanması gerekmektedir.

54. Başvuru konusu olayda polislerin silah kullanımının dayanağını oluşturduğu anlaşılan 2559 sayılı Kanun’un yukarıda yer verilen 16. maddesi hükmünün, Anayasa’nın silah kullanımının koşullarına ilişkin ilkeleri yönünden incelendiğinde, düzenlemenin, (Anayasa’nın 17. maddesine uygun bir şekilde) hangi amaçlarla ve hangi ölçüde güç kullanılabileceğini ortaya koyduğu, öncesinde ilgililere direnmeye devam etmeleri halinde doğrudan doğruya zor kullanılacağı ihtar yapılması koşuluyla, güç kullanımının ateşli silah kullanılmasına varacak şekilde kademeli olarak arttırılabileceğini hüküm altına aldığı görülmektedir. Silah kullanımına ilişkin oluşturulan söz konusu yasal çerçevenin, Anayasa’nın 17. maddesinin aradığı güce başvurmaya cevaz verilen “zorunlu bir durum” koşulunu ve genel olarak Anayasa’nın 13. maddesinin temel hakların sınırlanabilmesi için aranan “ölçülülük” koşulunu karşıladığı görülmektedir. Bakanlık görüşünde yer verilen ve ilgili kuralın yaşam hakkı açısından gerekli kanunla koruma düzeyinin altında kaldığı sonucuna ulaşılan AİHM kararları, 2559 sayılı Kanun’un 16. maddesinin 2/6/2007 tarih ve 5681 sayılı Kanun tarafından değiştirilmeden önceki haline ilişkin olup, kuralın yeni hali hakkında AİHM’nin bu yönde bir değerlendirmesinin bulunmadığı görülmektedir.

55. Bu durumda, söz konusu yasal çerçevenin somut olayda ne şekilde uygulandığının incelenmesi gerekmektedir.

56. Başvuru konusu olayın gelişimi incelendiğinde, polisin silah kullanımının ilk andan itibaren genel olarak bir “zanlının yakalanmasına yönelik” olduğu ancak yer yer Ç. D. ile polis arasında gerçekleşen karşılaşmalarda silah kullanımının polisler açısından “meşru müdafaa” niteliği arz edip etmediğinin tartışılması gerektiği görülmektedir. Bu durumda, öncelikli olarak, başvuru konusu olay açısından temel olarak silah kullanımının söz konusu iki hal için bir “zorunluluk” arz edip etmediğinin incelenmesi gerekmektedir (§ 50).

57. Kamu görevlilerinin güç kullanımına ilişkin eylemlerinin bu konuda değerlendirmesi yapılırken sadece fiilen gücü kullanan görevlilerin eylemlerinin değil, söz konusu eylemlerin planlanması ve kontrolü dâhil olayın bütün aşamalarının dikkate alınması gerekmektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *McCann/Birleşik Krallık*, B. No: 18984/91, BD, 27/9/1995, § 150). Bunun yanı sıra bu konuda yapılacak değerlendirmede bir bütün olarak somut olayın hangi koşullarda gerçekleştiğinin ve nasıl bir seyir izlediğinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Andronicou ve Constantinou/Kıbrıs*, B. No: 25052/94, 9/10/1997, § 182).

58. Bu noktada belirtmek gerekir ki, Anayasa Mahkemesinin doğrudan ilgili soruşturma ve yargılama makamlarının yerine geçecek şekilde gerçekleşen olaylardaki delillerin değerlendirmesini kendisinin yapması söz konusu olamaz ve bu konuda asıl sorumlu ve yetkili olanlar ilk elden olayları inceleyen yetkili adli ve idari mercilerdir. Bununla birlikte, Anayasa Mahkemesi ilk derece yetkili mercilerin değerlendirmelerine tamamen bağlı kalmak zorunda olmayıp, kesin ikna edici bulgulara dayanarak farklı bir değerlendirmede bulunabilir (benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *McKerr/Birleşik Krallık*, B. No:28883/95, 4/4/2000 *Klaas/Almanya*, 22/9/1993, §§ 29-30).

59. Somut olayda operasyonun planlamasına ve kontrolüne ilişkin değerlendirmeler yapılırken, Bakanlık görüşünde ifade edildiği üzere, olayların yapılan bir ihbar sonucu polisin olay yerine gitmesi ve beklenmedik bir şekilde polise ateş edilmesi ve polis memurlarından birisinin vefat etmesi ve diğerinin yaralanması neticesinde başlayan takip ve yakalama süreci şeklinde gerçekleştiğinin dikkate alınması gerekmektedir. Başvuru konusu olayda gerçekleşen polis müdahalesi, önceden planlama, istihbarat ve hazırlık çalışmaları yapılmış bir operasyon olmayıp anlık bir olay sonucu başlayan ve yaklaşık iki saat içerisinde başlayıp sona eren bir operasyondur. Bu nedenle ancak bu süre zarfında gerçekleşen yönlendirme ve kontrol eylemlerine ilişkin bir değerlendirme yapılabilecektir.

60. Ancak bu konuda başvuru konusu olayda yürütülen soruşturma kapsamında elde edilmiş net bir bilgi bulunmadığı görülmektedir. Başvuru dilekçesi ekinde sunulan telsiz kayıtlarından anlaşıldığı kadarıyla kaçan kişinin yerini tespiti ilişkin yönlendirmelerin bulunduğu, bunun yanı sıra olaya müdahale eden polisler için yapılan kayıtlarda bu konuda, “bölgede bulunan ekipler mutlak suretle kendi can güvenliğini alsınlar” “şahsı aldık”, “şahsı alan ekibimiz 3351 sokak üzerindedir, doğru mu, sakın olur musunuz”, “ambulans gelsin” “yaralı şahsın şüpheli şahıs olduğu söylüyor, doğruysa sakın olsun” “yakın ekipleriniz kalabalığı dağıtmak için ekipleriniz intikal edebilirler mi”, “bölgedeki resmi ekipler talimat beklemeksizin bize yakın çevre güvenliğini alın” şeklinde bilgi ve talimat verme niteliğinde anonslarının yapıldığı görülmektedir. Başvurucunun da doğrudan bu konuya yönelik bir usulsüzlük iddiası da bulunmamaktadır. Başvurucu bu konuda sadece temel olarak üçüncü ve son karşılaşmada oğlunun silahsız olduğunu ve ele geçirildikten sonra vurulduğunu iddia etmektedir.

61. Anayasa Mahkemesi açısından bu konuda polis memurlarının üstleri tarafından Ç.D.'yi yakalamak için nasıl yönlendirildiklerinin net bir biçimde tespit edilmesi olanaksız olmakla birlikte, olayın gelişim şekli, kayda geçen anonlar ve olaya müdahale eden polislerin ve diğer tanıkların Savcılık soruşturmasında verdikleri beyanlar birlikte değerlendirildiğinde, polis ekiplerinin can güvenliklerinden endişe duydukları, buna yönelik tedbirlere dikkat edilmesi yönünde talimatlar verildiği, şahsın yaralı olarak ele geçirildiği bilgisinin alınması öncesi ve sonrasında herhangi bir şekilde o ana kadar kimliği tespit edilememiş Ç.D.'nin doğrudan can güvenliğini hiçe sayar bir şekilde yönlendirmenin olduğundan söz edilemeyeceği anlaşılmaktadır. Aksine, yakalama öncesi temel olarak polislerin kendi can güvenlikleri açısından tedbirler alınması, yakalama sonrası ise olay yeri güvenliğinin sağlanması ve sükûnetin teminine ilişkin yönlendirmelerin yapıldığı görülmektedir. Bu durumda operasyonun planlanması ve uygulanmasının yaşam hakkını ihlal ettiği söylenemez.

62. Polis müdahalesinin planlanması ve kontrolüne ilişkin bu değerlendirmeler sonrasında doğrudan olaya müdahale eden polislerin eylemlerinin incelenmesi gerekmektedir. Bakanlık görüşünde belirtildiği üzere, somut olayda, soruşturma sonucunda başvuruçunun oğlu Ç. D.'nin yakalama esnasında polise teslim olmaması nedeniyle yaşanan silahlı çatışmada, polis memurlarınca açılan ateş sonucu öldüğü Savcılık tarafından kabul edilmiştir. Bu durumda, tartışmalı olmayan bu hususta polis tarafından kullanılan gücün (soruşturma kapsamında olayın gelişimine ilişkin yapılan tespitler ve ulaşılan sonuç ile başvuruçunun iddiaları birlikte değerlendirilerek) Anayasa'nın 17. maddesinin aradığı "*kanunen cevaz verilen zorunlu bir durumda*" gerçekleşip gerçekleşmediği konusunda bir karar verilmesi gerekmektedir.

63. Bu konuda bir sonuca ulaşılrken, ölüm olayının gerçekleşme şartlarının dikkatlice incelenmesi, yaşamını kaybeden kişinin daha önceki eylemlerinin ve kendisinin yaratacağı tehlikenin niteliğinin değerlendirilmesi gerekmektedir (*Nachova ve diğerleri/Bulgaristan*, B. No:43577/98 ve 43579/98, BD, 06/07/2005, § 106).

64. Başvuru konusu olay hakkında yürütülen soruşturma kapsamında Savcılık tarafından verilen KYO kararında (§ 21) olayın gerçekleşme seyri konusunda yapılan tespitlere ilişkin başvuruçunun temel iki farklı iddiası bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla, başvuruçunun ilk ihbar sonrasında 20.10 civarında motosikletli polis ekibinin Ç.D. ile karşılaşmasında yaşanan olaylar ile saat 20.30 sıralarında Ç.D.'nin Fatih Mahallesi Kepez (Cezaevi) kavşağı olarak isimlendirilen yerde araç içerisinde durdurulması sonrasında gerçekleşen ikinci karşılaşmanın seyri hakkında Savcılık kararında yapılan tespitlere yönelik farklı bir iddiasının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

65. Başvuruçunun, ilk olarak, üçüncü, yani son karşılaşmada Ç.D.'nin yanında herhangi bir silah bulunmadığını, karşılıklı bir silahlı çatışma yaşanmadığını, Ç.D.'nin ele geçirildikten sonra vurularak öldürüldüğünü, dolayısıyla bu olayda polisin silah kullanma yetkisi bulunduğu bahsedilemeyeceğini ileri sürmektedir. Başvuruçunun bu iddialara dayanak olarak, Savcılığın verdiği KYO kararında Ç.D.'nin son olayda yanında iki silah bulunduğu ve polis beyanlarında ve olay yeri tutanağında 2-3 kez Ç.D. tarafından ateş edildiği ifade edilmesine rağmen, soruşturma makamının Ç. D. silahları kullanmamış olsa bile kolluğun silah kullanma yetkisinin doğacağı savına dayandığını, çünkü Ç.D.'nin ele geçirilmesi sırasında yanında bulunduğu ileri sürülen iki silahta Ç.D.'nin parmak izlerinin bulunmadığı ve son olay mahallinde bulunan mermi kovanlarının hiçbirinin Ç.D.'nin kullandığı silahlara ait olmadığını yapılan incelemede ortaya çıktığını ifade etmektedir.

66. Başvurucunun bu iddiaları açısından Savcılık tarafından verilen KYO kararında olayın seyrine ilişkin yer verilen açıklamalara bakıldığında (§ 21), Ç.D.'nin; ilk karşılaşmada vurduğu polis memuru M. Ç.'nin görev silahını alarak aracıyla kaçtığı, bu araçla Kepez (Cezaevi) Kavşağı olarak isimlendirilen yerde arabasına yaklaşarak araçtan inmesini isteyen polis memurları A.B. ve M.K'yı M. Ç.'den aldığı tabancayla vurduğu, polis memuru M.K.'nin silahını da bu noktada aldığı, olaya müdahale için gelen ikinci polis ekibinin kendisine burada uyarı atışında bulunduğu, "teslim ol" çağrısına da uymayarak karanlık sokaklara doğru kaçtığı tespitleri yapılmaktadır.

67. Ayrıca, KYO kararında (§ 21), Ç.D. tarafından alınan silahlara ilişkin şu açıklamalara yer verilmiştir:

"Cezaevi kavşağı ve devamında tespit edilen toplam 8 adet boş kovanın maktul şüpheli Ç. D.nin gasp ettiği maktul polis memuru M. Ç.'ye ait ... seri nolu ... marka tabancadan atıldığı, tespit edilebilen 3 adet boş kovanın ise yine maktul şüpheli Ç. D.nin maktul polis memuru M. K.'den gasp ettiği ... seri nolu ... marka tabancadan atılmış olduğunun hem Polis Kriminal Lab. hem de İstanbul Adli Tıp Kurumu Balistik İnceleme Şube Müdürlüğü raporuna göre belirlenmiş olduğu;..."

68. Savcılık soruşturmasında, Ç.D.'nin söz konusu iki silahı ilk iki karşılaşmada vurulan polis memurlarından aldığı bilgisinin, sadece polis tutanaklarına ve soruşturma kapsamından ifadeleri alınan polislerin beyanlarına dayanmadığı, bu yöndeki bilginin bunların yanı sıra KYO kararında ifadelerine yer verilen Ö.E., A.A., M.T., Z.K. ve R.S. isimli diğer görgü tanıklarının beyanları ve silahlar üzerinde doku örnekleri üzerinde yapılan inceleme ile teyit edildiği görülmektedir.

69. Diğer görgü tanıklarının beyanlarında, ikinci karşılaşmada iki polis memurunu vurduktan sonra Ç.D.'nin elinde iki silahla karın bölgesinden yaralı olarak kaçtığı, polislerin onu takip ettiği, kendisinin de ateş ettiği (tanık M.T.'nin ifadesine göre), polislerce havaya ve kendisine doğru ateş edildiği, karanlık bölgelere kaçtığı için takibin devam ettirilemediği bilgilerinin yer aldığı görülmektedir.

70. Başvurucunun Ç.D.'nin son olarak ele geçirildiği yerde silahsız olduğu iddialarıyla ilgili olarak (ve onları karşılayabilecek şekilde) KYO kararının 18. sayfasında şu ifadelerin yer aldığı görülmektedir:

"Maktul şüpheli Ç.D.'nin suçta kullandığı ... seri nolu ... marka tabancanın maktul şüpheli Ç.D. ele geçirildiğinde şarjörünün kanlı olduğu, boş olduğu ve tabancanın namlu kısmında iki mermi bulunduğu ve mermilerin sıkışmış olduğu, muhtemelen bu noktada güvenlik güçlerine silah doğrulturken silahın tutukluk yaptığı ve bu nedenle mermide namlu sıkıştığı ve bu noktada bu silahla ateş edemediği, üzerinde ele geçirilen ... seri nolu ... marka tabancanın ise cezaevi kavşağında gasp edildikten sonra kaçış güzergahında şarjörünü düşürmüştüğü olduğu, bu tabancanın da maktul Ç.D. ele geçirildiğinde içerisinde şarjör bulunmadığı, bu silahla da bu noktada bu sebeple ateş edemediğinin anlaşıldığı..."

71. Savcılığın KYO kararında (§ 21), söz konusu silahlarda Ç.D.'ye ait parmak izinin bulunmadığı bilgisine yer verilirken, Ç.D.'nin ilk karşılaşmada aldığı tabancanın şarjör kısmında elde edilen biyolojik bulgunun Ç.D.'nin kan örneği ile tıpatıp uyduğunun Ankara Kriminal Polis Laboratuvarı raporuyla tespit edildiği ifade edilmektedir.

72. Başvurucu KYO kararında olayın seyrine ilişkin yapılan tespitlerden ikinci olarak, Ç.D.'nin kararda dayanıldığına aksine uzak atış sonucu öldürülmediğini, son karşılaşmada polisler tarafından etkisiz hale getirildikten sonra darp edildiğini ve sırtından vurularak öldürüldüğünü ileri sürmektedir.

73. Başvurucu bu iddiasına ilk dayanak olarak Adli Tıp Kurumu raporunda atış mesafesinin kesin olarak tespitinin (bu atışlar elbiseli bölgeye isabet etmiş olduklarından ve Ç.D. ele geçirildiğinde üzerinde bulunan elbiselerde polis tarafından yapılan incelemede kullanılan kimyasal maddeler nedeniyle) yapılamadığını, ikinci dayanak olarak da, Ç.D. etkisiz hale getirildiğinde çekilen ilk fotoğraflarda sırt bölgesinde kan bulunmazken daha sonra çekilen fotoğraflarda sırtının kan içinde olduğunu görüldüğünü ve bunun Ç.D.'nin yakalandıktan sonra sırtından vurularak öldürüldüğünün açık delili olduğunu ileri sürmektedir.

74. Savcılığın KYO kararında başvurunun bu yöndeki iddialarına yönelik yer alan bilgilere bakıldığında, Antalya Kriminal Polis Laboratuvarının 6/10/2012 tarihli ekspertiz raporunda Ç.D.'nin elbiseleri üzerinde yapılan ayrıntılı inceleme sonucunda vücuduna isabet eden atışların uzak atış olarak belirlendiği, bu hususta Ç.D.'nin cesedine ilişkin otopsi raporunda cilt ve cilt altı bulgularına göre tüm atışların bitişik atış mesafesi dışında yapıldığının belirlendiğinin ifade edildiği görülmektedir. Başvurucunun fotoğraflar üzerinden ileri sürdüğü iddiaların Savcılığın KYO kararında (sayfa 17-18) da yer aldığı, fotoğrafları çeken gazeteci S.K.'nin ayrıntılı beyanında sırtında kan olmadığı iddia edilen fotoğrafın Ç.D.'nin ayaklarının olduğu taraftan çekildiği, bu sırada polislerin Ç.D.'nin elini sırtına doğru kıvrıdıkları ve üst sırt bölgesindeki kanlı kısmın bu nedenle o karede gözükmediği, aslında ilk çekilen fotoğraf karesinin Ç.D.'nin kafa bölgesi tarafından çekildiği ve bu karede üst sırt bölgesinin kanlar içinde olduğu ve ele geçirme sırasında da herhangi bir silahlı ateş etme olayını görmediğini ifade ettiği bilgilerine yer verildiği görülmektedir.

75. Nihai olarak, Savcılığın KYO kararında Ç.D.'nin ele geçirilmesine ilişkin şu ifadelerin yer aldığı görülmektedir:

“Maktul şüpheli Ç. D. 'nin özellikle cezaevi kavşağında iki polis memurunu öldürdükten sonra kaçış güzergahı dikkate alındığında bu güzergahta kan izlerinin tespit edildiği, bu kan izlerinin Ankara Kriminal Polis Lab. Raporuna göre Ç.D. 'ye ait olduklarının tespit edildiği, esasen Ç.D. 'nin yaralı olarak ele geçirildiği noktaya varmadan yani cezaevi kavşağından kaçarken kendisine ateş eden güvenlik güçlerince burada vurulmuş olduğu, Fatih mahallesi ara sokaklarına yaralı vaziyette kaçtığı, bu hususta da belli bir kan kaybının söz konusu olduğu ancak yaralı olarak ele geçirildiği bölgede de maktül şüpheli Ç.D. 'ye polis memurlarınca pek çok kez olduğu bölgeye ateş edilmiş olduğu, olay yerinden elde edilen boş kovanlardan da bu hususun tespit edildiği...”

76. Savcılığın KYO kararında, başvurunun her iki başlık altında (§ 65, § 72) KYO kararından farklı olarak ileri sürdüğü hususların, soruşturma kapsamında elde edilen polis tutanakları, keşif bilgileri, olay yeri inceleme raporu, kriminal ekspertiz raporu, otopsi raporu, balistik inceleme raporu, polis ve diğer görgü tanıklarının beyanları bir bütün olarak değerlendirilerek, olayın gelişimine ilişkin makul ve ciddi nitelikte herhangi bir kopukluk arz etmeyecek surette açıklanmış olduğu görülmektedir.

77. Olayın oluşumuna ilişkin delillerin değerlendirilmesi idari ve yargısal makamların ödevidir. Ancak Anayasa Mahkemesi başvuru konusu olayın gelişim şeklini anlayabilmek ve

güvenlik kuvvetlerince kullanılan gücün Anayasa'nın 17. maddesinde öngörülen “zorunlu bir durumda” gerçekleşip gerçekleşmediğini nesnel bir şekilde değerlendirmek için olayın oluşum şeklini incelemesi gerekmektedir.

78. Soruşturma dosyasında olayın seyri konusunda yer alan bilgiler, bu konuda başvuruçunun ileri sürdüğü yukarıdaki hususlar da göz önünde bulundurularak incelendiğinde, Ç.D.'nin Cezaevi Kavşağında iki polis memurunu vurduktan sonra polis memurlarından birinin daha silahını aldığı, olay yerine gelen ikinci polis ekibi ile çatışmaya girdiği, elinde iki silah ve karın bölgesinden yaralı olarak karanlık sokaklara kaçtığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, ilk iki karşılaşmada polisler için dikkate alındığında, silahlı olarak akşam karanlığında kaçan Ç.D.'nin operasyona katılan polisler açısından tehlike arz ettiğinin kabulü gerekmektedir (§ 63). Bu durumda olaya müdahale için gelen polislerin doğal olarak, karşılarında bulunan silahlı bir saldırganı ele geçirmek veya kendilerine zarar vermesine engel olmak adına, silah kullanmak zorunda kalabileceklerini düşünerek olay mahalline geldiklerinin kabul edilmesi gerekir.

79. Yakalanmak istenen bir kişinin güvenlik güçlerinin veya üçüncü şahısların yaşam ve vücut bütünlüğüne yönelik bir tehdit oluşturduğu biliniyor ve öncesinde bu yönde bir şiddet eylemi gerektirdiğinden şüpheleniyorsa artık bu kişinin etkisiz hale getirilebilmesi için silah kullanımının gerekli olmadığı ve silah kullanmak dışında başka yöntemlere başvuruabilecek durumda oldukları söylenemez (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Kakoulli/Türkiye*, B. No: 38595/97, 22/11/2005, § 108, *Nachova ve diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 43577/98 ve 43579/98, BD, 06/07/2005, § 95). Dolayısıyla, somut olayın koşullarında, Ç.D.'nin yakalanabilmesi veya polisler ve üçüncü kişilere zarar vermemesini sağlamak için polislerin silahlarını kullanmalarının bir “zorunluluk” arz ettiğinin kabul edilmesi gerekmektedir.

80. Bu durumda olayın üçüncü ve son aşamasında olayın seyri içerisinde polislerin silah kullanımlarının “zorunlu bir durumdan” kaynaklanan “ölçülü” bir silah kullanımı olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

81. Bu konuda bir inceleme yapabilmek adına somut olayın seyrine ilişkin soruşturma dosyası kapsamında nesnel olarak ortaya konulmuş bilgilere bakıldığında, olaydaki ilk iki karşılaşmada Ç.D.'nin kendisine soru sormak veya kendisini durdurmak amacıyla yaklaşan polisler beklenmedik şekilde silahlı saldırıda bulunduğu, bu iki saldırı sonrasında silahlı ve yaralı bir halde kaçmaya çalıştığı, ikinci çatışma sonrası da dâhil olmak üzere güvenlik güçlerinin sözlü uyarı ve havaya ateşle uyarılarına Ç.D.'nin uymadığı, kaçmaya çalışması üzerine arkasından ateş açıldığı, aracıyla kaçmaya çalışırken durdurulması sonrasında yaşanan ikinci saldırı sonrası karşılıklı silah atışının bir süre daha devam ettiği, daha sonra Ç.D.'nin yaya olarak akşam karanlığında şehir merkezinde ara sokaklara girerek kaçmaya çalıştığı, bu sırada hala silahlı ve karın bölgesi dâhil vücudunun çeşitli bölgelerinden yaralı olduğu, son olarak ele geçirildiği yerde elinde iki silah olduğu halde bir ağacın arkasına saklandığı anlaşılmaktadır. Olayın bu şekilde seyrettiğinin soruşturma dosyası kapsamında alınan polis ifadeleri ve olay yeri inceleme, balistik inceleme ve otopsi incelemesi gibi yapılan teknik incelemelerin yanı sıra diğer sivil görgü tanıklarının beyanları ile teyit edildiği görülmektedir. Başvuruçunun olayın gelişimi noktasında ileri sürdüğü aksi yöndeki iddialar, Savcılık tarafından verilen KYO kararında da irdelenmiş ve söz konusu karardaki ifadeyle “şikâyetlerini doğrulayıcı herhangi somut bir delil bulunmadığı” sonucuna ulaşılmıştır.

82. Soruşturma dosyasında yer alan bu tespitler karşısında, ilk iki saldırının Ç.D. tarafından gerçekleştirilmesi, sözlü olarak ve silah atışları ile uyarılmasına rağmen zanlının kaçmaya çalışması, gece karanlığından yararlanarak silahlı olarak gözden kaybolması ve kovalamacanın devam etmesi dikkate alındığında olayın bu son aşamasında Ç.D.'nin polisler ve üçüncü şahıslar için hala ciddi bir tehlike arz ettiğinin kabulü gerekmektedir.

83. Önceki iki paragrafta yapılan tespitler nazara alındığında olayın üçüncü aşamasının önceki iki aşamadan bağımsız olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı görülmektedir.

84. Ç.D.'nin elindeki iki silahın kaçış sırasında belirli bir noktada (birinin şarjörünün düşmesi diğerinin tutukluk yapması nedeniyle) etkisiz hale geldiği olay sonrasında yapılan incelemede anlaşılmıştır. Olay sırasında kendisini takip eden polislerin Ç.D.'nin son olarak ele geçirildiği yerde veya daha önceki bir aşamada silahlarının etkisiz hale geldiğini bilmeleri mümkün değildir. Aksine, onu kovalayan polisler yanında silah olduğu ve önceki karşılaşmalarda olduğu gibi Ç.D.'nin kendilerine ateş edilebileceği düşüncesine sahiptiler. Bu nedenle, başvurucunun ileri sürdüğü gibi, Ç.D.'nin ele geçirildiği noktada sadece operasyona katılan polislerin silahlarından çıkan mermi kovanlarının bulunması tek başına Ç.D.'nin etkisiz hale geldiği anlaşıldıktan sonra polislerin silah kullanmaya devam ettikleri ve bu nedenle kullanılan gücün ölçülü olmadığı değerlendirilmesi yapılmasını mümkün kılmamaktadır.

85. Olay sonrası yapılan soruşturma kapsamında yapılan otopsi incelemesinde, Ç.D.'nin vücuduna 6 merminin isabet ettiği, bunlardan ikisinin karın ve göğüs bölgesine diğer dördünün kol bacak gibi hayati tehlike oluşturmayacak bölgelere isabet ettiği anlaşılmış, Ç.D.'nin ölümünün "*göğüs ve karın boşluğuna nazif ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmalarına bağlı ... iç organ harabiyetleriyle iç dış kanama sonucu meydana geldiği*" belirtilmiştir. Kovalamacanın hangi aşamasında aldığı kurşun yarasının Ç.D.'nin ölümüne yol açtığını tespit etmek mümkün görünmemektedir. Çünkü İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığının soruşturma kapsamında vermiş olduğu rapora göre, Ç.D.'nin cesedinden çıkan 4 adet kurşun parçasının kıyaslama niteliğinin bulunmadığı dolayısıyla hangi polisin silahından çıkan mermi ile vurulduğunun tespit edilemediği belirtilmiştir. Bu konuda soruşturma dosyasında somut olarak Ç.D.'nin ikinci saldırı sonrası silahlı ve karın bölgesinden yaralı olarak kaçtığını ifade eden tanık beyanları ve kaçış güzergâhı üzerinde tespit edilen kan izleri bulunduğu bilgisi yer almaktadır. Polis Kriminal Laboratuvarının raporuna göre atışların "*uzak atış*" niteliğinde olduğu tespiti yapılmış olmakla birlikte bu tespit Adli Tıp Kurumunun raporu ile kesin olarak teyit edilememiştir. Ancak Adli Tıp Kurumunun raporunda aksine bir tespit de yapılmamış olup olay sürecinde en son ele geçirilme anı dışında polislerin Ç.D.'nin yanına yaklaşamadıkları anlaşılmaktadır. Ç.D.'nin son olarak görüldüğü yerde, uzak mesafeden polislerce yapılan atışlar sonucu Ç.D.'nin yere kapaklandığı, ancak o anda zanlının etkisiz hale geldiğinin anlaşılabilir şekilde kendisinin yanına yaklaşılabilir olduğu anlaşılmaktadır. Başvurucunun bu iddialarına soruşturma sürecinde muhatap olan Savcılık, bu noktadan sonra (yani Ç.D. etkisiz hale getirildikten sonra) Ç.D.'ye yönelik silah kullanıldığına dair soruşturma kapsamında destekleyici hiçbir somut bulguya ulaşamadığına karar vermiştir.

86. Bu bölümde yer verilen tespitler bir araya getirildiğinde şu sonuçlara ulaşılmaktadır: 1. Somut olayın koşullarında daha önce sözle ve silah atışıyla yapılan uyarılara uymaması nedeniyle polislerin silah kullanmak dışında Ç.D.'yi yakalamak için

başka araçlarının bulunduğunu kabul etmek mümkün değildir. 2. Olay şehir merkezinde, yer yer kalabalık olan bölgelerde ve akşam karanlığında gerçekleşmiştir. Olayda iki ayrı durumda üç polis memurunu öldüren ve silahlı olarak kaçan Ç.D. hala tehlike oluşturmaktadır. 3. Yapılan atışlar uzak mesafeli ve kaçan zanlıyı durdurmaya yönelik atışlar olup, zanlının etkisiz hale getirilmesinden sonra onu öldürmeye yönelik doğrudan öldürücü bölgelere hedef alan atışlar yapıldığını gösteren herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

87. Sonuç olarak, bu şartlar altında gerçekleşen polislerin silah kullanımının, yakalama ve meşru müdafaa halinde kanunun cevaz verdiği “zorunlu bir durum”dan kaynaklandığı ve kullanılan silah gücünün “ölçüsüz” olmadığı kabulü gerekmektedir.

88. Anayasa Mahkemesinin başvuru konusu olaydaki gibi süregelen silahlı çatışmalarda olayın sıcaklığı içerisinde tepki veren güvenlik güçlerinin yerine geçerek silah kullanımının zorunluluğu ve ölçülülüğü konusunda olaydan kopuk olarak tek başına kendi değerlendirmelerini esas alması mümkün olamaz. Aksi yöndeki bir kabul, kamu gücünü kullanan güvenlik güçlerinin veya üçüncü şahısların belki de hayatlarına mal olabilecek bir yük altına girmelerine yol açabilecektir (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Andronicou ve Constantinou/Kıbrıs*, B. No: 25052/94, 9/10/1997, § 192, *Usta ve Diğerleri/Türkiye*, B. No:57094/00, 21/2/2008, § 59).

89. Açıklanan nedenlerle, başvuruçunun oğlu Ç.D.’ye yönelik silah kullanımı sonucu gerçekleşen ölümün yaşam hakkının esasının ihlalini doğurmadığına karar verilmesi gerekir.

b. Yaşam Hakkı Kapsamında Yürütülen Soruşturmanın Yetersiz Olduğu İddiası

i. Başvuruçunun İddiaları ve Bakanlığın Görüşü

90. Başvuruçunun, bu kapsamda, 4/10/2012 tarihinde gerçekleşen olaydan bir gün sonra Savcının keşif amacıyla olay yerine geldiğini, ancak olay yerinde kan izleri dışında herhangi bir delilin mevcut olmadığını tutanakla tespit edildiğini, o gün birkaç vatandaşın tanık olarak dinlenilmesi dışında başka bir işlem gerçekleştirilmediğini, şikayetçi sıfatıyla Savcılığa başvurdukları 19/10/2012 tarihine kadar soruşturmaya ilişkin tüm evrak ve delillerin kollukta kaldığını, bu arada balistik inceleme dâhil tüm incelemelerin Antalya Emniyet Müdürlüğü tarafından gerçekleştirildiğini, şüpheli pozisyonunda kamu görevlilerinin olduğu olaylarda soruşturmanın başından sonuna kadar bağımsız soruşturma makamları tarafından yürütülmesinin şart olduğunu, somut olayda bu durumun somut sakıncalarından birinin (Polis Kriminal Laboratuvarında Ç.D.’nin elbiseleri üzerinde yapılan ilk incelemede kullanılan kimyasal maddeler nedeniyle) Adli Tıp Kurumunca atış mesafesinin tayinine ilişkin ikinci bir inceleme yapılamaması olayında görüldüğünü, Savcılığın Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen idari soruşturma dosyasını getirtmediği gibi sonucunu da sormadığını, bilirkişi incelemelerinin ilk aşamada Emniyet birimleri tarafından yapıldığını, bu durumun delillerin yok edilebilmesine yol açabileceğini, bu nedenle incelemelerin bağımsız bilirkişiler tarafından yapılması gerektiğini, dosyada yeterli delil olmasına rağmen dava açılmadığını ve yaralının ambulansla hastaneye götürülmesinin olağandan çok uzun sürede gerçekleştiği iddialarına rağmen suçun görevi kötüye kullanma olarak vasıflandırıldığını ve idari soruşturma için gönderildiğini belirterek yaşam hakkının usul yönünden ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

91. Bakanlığın konu hakkındaki görüşünde, öncelikli olarak, AIHM içtihatları uyarınca yaşam hakkı kapsamında yürütülecek ceza soruşturmasının etkili olabilmesi için yetkililerin resen harekete geçmesi, soruşturmakla görevli olan ve soruşturmayı yürüten kişilerin olaylara karışmış olabilecek kişilerden bağımsız olmaları, ölenin ailesinin meşru çıkarlarının korunması için soruşturmanın yeterli ölçüde kendilerine açık olması, makul bir hızlilik içinde yürütülmesi, sorumluların belirlenmelerine ve gerekirse cezalandırılmalarına imkân verecek nitelikte olmaları gerektiği ifade edilmiştir.

92. Bakanlık görüşünde, yine AIHM kararlarına dayanılarak, somut olayda varılan sonuçla ilgili değil bu sonucu doğuran araçlarla ilgili bir yükümlülüğün söz konusu olduğu, yetkililerin somut olaya ilişkin delillerin toplanabilmesi için kendilerinden beklenen bütün makul önlemleri almaları gerektiği, soruşturmada sorumlu kişi ya da kişilerin tespit edilmesini engelleyebilecek nitelikteki her eksikliğin onun etkinliğine zarar verebileceği, yetkili mercilerin, olaylara ilişkin delillerin özellikle de görgü tanıklarının ifadelerinin, güvenlik güçlerinin elde ettiği bilimsel ve teknik verilerin, gerektiğinde maktulün vücudundaki zedelenmeleri tam ve belirgin bir şekilde gösterecek bir otopsi sonucunun ve hastanede yapılan gözlemlerin nesnel bir değerlendirmesinin toplanabilmesi için makul olarak kendilerine açık olan tedbirleri almaları gerektiği belirtilmiştir.

93. Bakanlık görüşünde mevcut başvuru ile ilgili olarak, başvuruçunun oğlu Ç.D. ve 3 polis memurunun ölümüne ilişkin soruşturmanın bağımsız ve tarafsız Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapıldığı, tüm soruşturma işlemlerinin bizzat Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılmamakla birlikte, Cumhuriyet Savcısının gözetim ve denetiminde kendisi tarafından verilen talimatlar uyarınca yapıldığı, şüpheli konumunda olan polis memurları tarafından yapılan soruşturma işlemi bulunmadığı, olay yeri incelemesi ve delillerin toplanması işlemlerinin de Cumhuriyet Savcısı nezaretinde yapıldığı belirtilmiş, görüşün devamında soruşturma kapsamında yapılan işlemler tek tek sıralanmıştır.

94. Bu kapsamda Bakanlık görüşünde, olaydan hemen sonra resen adli soruşturmaya başlandığı, bizzat savcı tarafından ölü muayene ve otopsi işlemlerinin yapıldığı, olayın gerçekleştiği gün olay yeri incelemesi yapıldığı, olay yeri krokisi çizildiği, görüntülü kayıt yapıldığı ve daha sonra rapor haline getirildiği, olay sonrası yakalamada görev alan tüm polis memurlarının silahlarına el konulduğu ve silahların ve olay yerinde elde edilen mermilerin balistik incelemesinin yapıldığı, olayı gören ve yakalamaya katılan herkesin dinlendiği, şüpheli konumunda olan polis memurlarının Cumhuriyet Savcısı tarafından sorgulandığı, tanıkların beyanlarının da Cumhuriyet Savcısı tarafından alındığı, tanıklara teşhis işlemi yaptırıldığı, olayın geçtiği yerleri gören tüm kamera kayıtlarına el konulduğu ve sonrasında bilirkişi incelemesi yapıldığı, olay yerinden elde edilen biyolojik bulguların incelendiği ve biyometrik incelemeler yapıldığı, Ç.D.'nin telefon kayıtlarının, ambulansın GPS verilerinin ve telsiz kayıtlarının incelendiği ve bilirkişi raporu alındığı, Ç.D.'nin kullandığı araç üzerinde kriminal incelemeler yapıldığı, soruşturmanın başvuruçuya açık olarak yürütüldüğü, başvuruçunun gerek bizzat ve gerekse de vekili aracılığıyla dosyaya çok sayıda dilekçe verdiği, delil sunduğu ve tanık bildirdiği, Cumhuriyet Savcısı'nın başvuruçunun iddiaları doğrultusunda tanık dinlediği, soruşturmaya olay tarihi olan 4/10/2012 tarihinde başlandığı, 18/3/2013 tarihinde KYO dair karar verildiği ve 16/4/2013 tarihli Manavgat Ağır Ceza Mahkemesi'nin Savcılığın kararına itirazın reddine ilişkin kararı ile soruşturmanın sona erdiği ve toplamda 6 ay 14 gün sürdüğü, KYO kararında, toplanan delillere, müşteki ve tanık beyanlarına yer verildiği, Ç.D.'nin hangi şartlar altında öldüğünün ortaya konulduğu, delillerin değerlendirildiği, yasal mevzuat ve içtihatlarla yer verdikten sonra Savcılığın kendi

değerlendirmesini yaptığı, Manavgat Ağır Ceza Mahkemesinin ise, KYO kararına atıfta bulunmak suretiyle itirazı reddettiği, bireylerin cezai sorumluluklarının kapsamının belirlenmesine yönelik hukuki sorunların incelenmesinin kural olarak Anayasa Mahkemesinin yetkisi kapsamında olmadığı, suçluların tespiti ve cezalandırılmasının derece mahkemelerin görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

ii. Konuya İlişkin İlkeler

95. Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen yaşam hakkı kapsamında devletin yerine getirmek zorunda olduğu pozitif yükümlülüklerin usulî boyutu, yaşanan ölüm olayının tüm yönlerinin ortaya konulmasına ve sorumlu kişilerin belirlenmesine imkan tanıyan bağımsız bir soruşturmanın da yürütülmesini gerektirmektedir (2013/841, 23/1/2014, § 94). Bu usul yükümlülüğünün gerektiği şekilde yerine getirilmemesi halinde devletin negatif ve pozitif yükümlülüklerine gerçekten uyup uymadığının tam olarak tespit edilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, soruşturma yükümlülüğü, devletin bu madde kapsamındaki negatif ve pozitif yükümlülüklerinin güvencesini oluşturmaktadır (B. No: 2012/1017, 18/9/2013, § 29).

96. Bireyin, bir devlet görevlisi tarafından hukuka aykırı olarak ve Anayasa'nın 17. maddesini ihlal eder bir biçimde yaşamına son verildiğine veya herhangi bir muameleye tabi tutulduğuna ilişkin savunulabilir bir iddiasının bulunması halinde, Anayasa'nın 17. maddesi, "*Devletin temel amaç ve görevleri*" kenar başlıklı 5. maddedeki genel yükümlülükle birlikte yorumlandığında etkili resmi bir soruşturmanın yapılmasını gerektirir (B. No: 2012/1017, 18/9/2013, § 30). Bu çerçevede, kamu otoritelerinin silah kullanımı sonucu ortaya çıkan ölüm olaylarına ilişkin soruşturmaların, yasa dışı silah kullanımının önlenmesini güvence altına alacak nitelikte kapsamlı, dikkatli ve tarafsız şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *McCann ve diğerleri/Birleşik Krallık*, B.No: 18984/91, BD, 27/9/1995, §§ 161-163). Bu tür olaylara ilişkin soruşturmalarda aranılan bağımsızlık, sadece hiyerarşik ve kurumsal bağımsızlığı ifade etmemekte olup soruşturmanın fiilen de (uygulamada da) bağımsız olarak yürütülmesini gerektirmektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Hugh Jordan/Birleşik Krallık*, 24746/94, 4 /5/2001, §106).

97. Yaşam hakkı kapsamında yürütülmesi gereken ceza soruşturmalarının amacı, yaşam hakkını koruyan mevzuat hükümlerinin etkili bir şekilde uygulanmasını ve vuku bulan ölüm olayında varsa sorumluları ve sorumluluklarını tespit etmek üzere adalet önüne çıkarılmalarını sağlamaktır. Bu bir sonuç yükümlülüğü değil, uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür. Anayasa'nın 17. maddesi hükümleri başvuruçulara üçüncü tarafları belirli bir suç nedeniyle yargılatma ya da cezalandırma hakkı verdiği, tüm yargılamaların mahkûmiyetle ya da belirli bir ceza kararıyla sonuçlandırma yükümlülüğü verdiği anlamına gelmemektedir (B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 56).

98. Soruşturmanın etkililik ve yeterliliğini temin adına soruşturma makamlarının resen harekete geçmesi ve ölüm olayını aydınlayabilecek, sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delillerin toplanması gerekmektedir. Soruşturmada ölüm olayının nedenini veya sorumlu kişilerin ortaya çıkarılması imkânını zayıflatan bir eksiklik, etkili soruşturma yürütme kuralıyla çelişme riski taşır (B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 57).

99. Bununla birlikte, soruşturma sonucunda alınan kararın soruşturmada elde edilen tüm bulguların kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayalı olması ve bunun yanı sıra söz konusu kararın yaşam hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'nın aradığı zorunlu bir durumdan kaynaklanan ölçülü bir müdahale olup olmadığına yönelik bir değerlendirme

içermesi de gerekmektedir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Nachova ve diğerleri/Bulgaristan*, B. No:43577/98 ve 43579/98, BD, 06/07/2005, § 113).

100. Yürütülecek ceza soruşturmalarının etkinliğini sağlayan hususlardan biri de, teoride olduğu gibi pratikte de hesap verilebilirliği sağlamak için soruşturmanın veya sonuçlarının kamu denetimine açık olmasıdır. Buna ilaveten her olayda, ölen kişinin yakınlarının meşru menfaatlerini korumak için bu sürece gerekli olduğu ölçüde katılmaları sağlanmalıdır (B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 58).

iii. İlkelerin Somut Olaya Uygulanması

101. Başvuru konusu olaydaki gibi kamu gücünü kullanan otoritelerin silah kullanması sonucu meydana gelen ölüm olaylarında yaşam hakkı çerçevesinde yürütülmesi gereken bir soruşturmanın etkili olması için aranılan özellikler (§ 95-100) açısından somut olayda Savcılık tarafından yürütülen soruşturmanın incelenmesine geçildiğinde, başvurusunun bu konudaki en temel şikâyetinin soruşturmanın bağımsız olarak yürütülmediğine yönelik olduğu görülmektedir. Başvurucu bu kapsamda, soruşturmanın olaya karışmış, şüpheli konumunda olan polisler tarafından yürütüldüğünü, elde edilen bulguların polislerde kaldığını, balistik inceleme dâhil tüm teknik incelemelerin emniyet birimleri tarafından yürütüldüğünü, (aslında yeterli delil bulunmasına rağmen) bu tür eksiklikler nedeniyle polislerin Ç.D.'nin ölümünden sorumluluklarına ilişkin ceza davası açılmadığını ileri sürmüştür.

102. Başvurucunun bu husustaki iddiaları yönünden soruşturma kapsamında yürütülen işlemlere bakıldığında, Savcılığın KYO kararında, olayın hemen ardından Savcılık tarafından olaya el konulduğu, Savcılığın talimatı ve bilgisi dâhilinde Antalya Cinayet Büro ve Antalya Olay Yeri İnceleme Şube Müdürlüğü ekipleriyle delil toplama işlemlerinin yürütüldüğü, cesetler üzerinden elde edilen mermi çekirdeklerinin ve diğer delillerin Savcılıkta muhafaza altına alındığı, olay yeri kamera görüntüleri ve MOBESE kayıtlarının Savcılık talimatıyla muhafaza altına alındığı ve tek tek incelendiği, olayın hemen sonrasında Cumhuriyet Savcısı nezaretinde olayda hayatını kaybedenlerin tamamının ölü muayene işlemlerinin yapıldığı, ardından aynı şekilde klasik otopsi işleminin yapıldığı, bu işlemler sonucunda olayda hayatını kaybedenlerin kesin ölüm nedenlerinin tespit edildiği, olayın meydana geldiği üç ayrı yerde Savcılık tarafından keşif işleminin yapıldığı, mevcut delillerin toplandığı, olay yerindeki görgü tanıklarının ifadelerinin bizzat Cumhuriyet Savcısı tarafından alındığı, operasyona katılıp silah kullanan bütün polis memurlarının ifadelerinin yine bizzat Cumhuriyet Savcısı tarafından alındığı, olayda hem polisler hem de Ç.D. tarafından kullanılan bütün silahların hem Polis Kriminal Dairesinde hem de İstanbul Adli Tıp Kurumu Fizik İhtisas Dairesi Balistik Şube Müdürlüğünde incelendiği ve bu incelemeler sonucunda olayda ölen polislerin ölümüne hangi silahtan çıkan kurşunların neden olduğunun tespit edilebildiği, bununla birlikte Adli Tıp Kurumunun raporuna göre Ç.D.'nin vücudundan çıkan 4 adet kurşun parçasının çok küçük olmaları nedeniyle hangi tabancadan çıktığının tespitinin mümkün olmadığı, olayın geçtiği yerlerde bulunan mermi kovani ve benzeri nitelikteki bulguların yine hem Antalya Kriminal Polis Laboratuvarında hem de İstanbul Adli Tıp Kurumu Fizik İhtisas Dairesi Balistik Şube Müdürlüğünde incelendiği, incelemeler sonucunda hangi kovanların hangi silahtan çıktıklarının tek tek tespit edildiği, Ç.D.'nin ilk olayda vurduğu polisten gasp ettiği silahta Ç.D.'ye ait parmak izinin teşhis edilemediği ancak silahın şarjör kısmından alınan kan örneğinin Ç.D.'nin kan örneği ile tıpatıp uyduğunun tespit edildiği bilgilerinin yer aldığı görülmektedir.

103. Soruşturma kapsamında yürütülen işlemlere dâhil olan polis memurlarının, Savcılığın KYO kararında belirtildiği üzere, Savcılığın talimat ve bilgisi dahilinde işlem yürüttükleri, bu nedenle yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri (§§ 25, 28-29) uyarınca adli kolluk gücü olarak görev aldıklarının kabul edilmesi gerekmektedir. Cumhuriyet Savcıları, adli kolluk işlemleri kapsamında ceza soruşturmalarına katılan polislerin hiyerarşik amiridir. Bu nedenle başvuru konusu olay açısından polislerin soruşturma işlemlerinde görev almaları kural olarak kurumsal ve hiyerarşik açıdan yürütülen soruşturmanın bağımsızlığına halel getirmeyecektir.

104. Bununla birlikte her somut olayda da bu bağımsızlığın gerçekleşip gerçekleşmediğinin yürütülen soruşturmanın özel koşulları açısından ayrıca değerlendirilmesi gerekir (§ 96). Bu açıdan başvuru konusu olay incelendiğinde, soruşturma kapsamında yürütülen her işlemin Savcılığın talimatı ve bilgisi dâhilinde yapıldığı, Savcılığın Emniyet birimlerince alınan tanık beyanlarıyla yetinmediği, operasyona katılan polisleri ve diğer görgü tanıklarını bizzat kendisinin de dinlediği, olay sonrası yürütülen olay yeri inceleme, delil toplama, ölü muayenesi gibi işlemlere bizzat katıldığı, balistik inceleme gibi diğer teknik incelemelerde sadece Emniyet birimlerinden alınan raporlarla yetinmeyerek, Adli Tıp Kurumu ve bağımsız bilirkişiler gibi kurumsal olarak tamamen bağımsız kişi ve kurumlardan aldığı raporları da dikkate alarak delil değerlendirmesine gittiği, bu kapsamda başvuru konusunun da başvuru dilekçesinde belirttiği gibi sadece polisin hazırladığı olay yeri inceleme tutanağı ve polis ifadelerinde yer alan bilgilere göre olayın gelişimine ilişkin bir tespit bulunmadığı, diğer delilleri de dikkate alarak bir sonuca ulaştığı görülmektedir. Nitekim Savcılığın olayın son aşamasında polislerin Ç.D.'nin kendilerine 2-3 el ateş ettiği yöndeki beyanlarına ve aynı yöndeki olay yeri tutanağına rağmen soruşturmada elde edilen diğer delilleri de dikkate alarak Ç.D.'nin son olayda elindeki silahlarla ateş etmediği sonucuna vardığı görülmektedir. Bu koşullar altında Savcılığın tamamen Emniyet birimleri vasıtasıyla ulaştığı delillere ve bu delillere bağlı olarak olaya ilişkin kurulabilecek senaryoya dayalı bir şekilde soruşturmada bir sonuca ulaştığından söz etmek mümkün değildir. Açıklanan nedenlerle yürütülen soruşturmanın uygulamada da bağımsızlığı ve tarafsızlığı noktasında herhangi bir eksikliğin bulunmadığına kanaat getirilmiştir.

105. Soruşturmanın etkililiğini temin adına aranan, ölüm olayını aydınlatabilecek, sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delillerin toplanması (§ 98) ve elde edilen tüm delillerin kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayalı olarak bir sonuca ulaşılması (§ 99) ölçütleri açısından somut olayda yürütülen soruşturma işlemleri incelendiğinde, daha önceki bölümde (§ 102) ve Bakanlık görüşünde somut olayda yürütülen işlemlere ilişkin verilen bilgilerin yer aldığı bölümde (§ 94) ayrıntılı olarak görülebileceği üzere, olay hakkında soruşturma aşamasında kapsamlı bir araştırma yapıldığı, olayın ne şekilde gerçekleştiğini ortaya koyabilecek tüm delillerin toplandığı, olayın gelişiminin tarafsız ve nesnel bir şekilde anlaşılmasını sağlayacak şekilde delillerin kendi içindeki tutarlılığının teyit edildiği ve böylece net bir şekilde olayın nasıl gerçekleştiğinin ortaya konulabildiği, bu şartlar altında ortaya konulan kişilerin eylemlerinin kapsamlı ve tutarlı bir analizi sonucunda soruşturmada bir karara varıldığı görülmektedir.

106. Bununla birlikte, Savcılığın KYO kararında soruşturma sonucunda polislerin silah kullanımının yasal sınırlar içerisinde gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin ayrıntılı bir değerlendirme yapıldığı ve bu değerlendirme yapılırken, konu hakkındaki yasal mevzuat, Yargıtay içtihatları ve AİHM'nin aradığı "*mutlak gereklilik*" ölçütünün olayda karşılanıp karşılanmadığının ayrıntılı olarak incelendiği görülmektedir. Polislerin ve Ç.D.'nin eylemleri

ve olayın tüm koşulları dikkate alınarak yapılan bu değerlendirme, yaşam hakkının esası açısından yapılan incelemenin yapıldığı bölümde belirtildiği üzere, Anayasa'nın aradığı zorunlu bir durumdan kaynaklanan ölçülü bir müdahale olup olmadığına yönelik yapılması aranan bir değerlendirmenin gereklerini de karşılar niteliktedir.

107. Olay hakkında yürütülen Savcılık soruşturmasının, bu bölümde ayrıntılı olarak incelendiği üzere, oldukça kapsamlı ve derinlemesine bir şekilde olayın gerçekleşme şeklini ve meydana gelen ölüme olası sorumlu kişileri tespiti imkân sağlayacak nitelikte olduğu görülmektedir. Ancak, temel amacı devletin kontrolü altında meydana gelen ölüm olaylarının tam olarak nasıl meydana geldiğinin belirlenmesini ve varsa sorumlu kişilerin tespit edilmesini ve gerek görüldüğünde cezalandırılmasını sağlamak suretiyle yaşam hakkı kapsamında kurulan yasal ve idari çerçevenin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak olan etkili ve uygun resmi bir soruşturma yürütme yükümlülüğü, kamu makamlarının kontrolü altında iken “şüpheli” bir biçimde gerçekleşen ölüm olaylarında ön soruşturma aşamasının ötesine geçmeli ve kovuşturma aşaması da dâhil bütün süreç 17. maddenin gereklerine cevap verebilecek nitelikte olmalıdır. Böylelikle, derece mahkemeleri hiçbir durumda mağdurların yaşam hakkına ve maddi ve manevi varlığına karşı yapılan saldırıların cezasız bırakılmamasını teminat altına alabilecektir (B. No: 2013/841, 23/1/2014, § 77).

108. Başvuru konusu olay gibi, ölüm olayının öncesi tamamen kamu makamlarının kontrolü altında gerçekleşme bile olaya karışan ve doğrudan eylemleri ile ölüme neden olan kişilerin güvenlik güçleri olduğu ve olay sonrası kontrolün tamamen bu kişilerde olduğu durumlarda, olayın gelişimi ve karşılıklı tarafların eylemlerinin derinlemesine ve çok boyutlu bir değerlendirmesinin yapılabilmesi için resmi soruşturmanın, olaya karışan kişilerin olası cezai sorumluluğunun bulunup bulunmadığını belirleyebilmek adına, soruşturma aşamasını geçerek bir kovuşturma sürecini içermesi gerektiğinin evleviyetle kabulü gerekmektedir.

109. Nitekim 5271 sayılı Kanun'un 172. maddesinin (1) numaralı fıkrasında (§ 30), yukarıda (§ 108) öngörülen kovuşturma aşamasını geçme gerekliliğini karşılar nitelikte, bir Cumhuriyet Savcılığı tarafından KYO dair kararın ancak yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hallerinde verilebileceği açık bir şekilde belirtilmiş olup, bu tür bir olayda “meşru savunma ve zorunluluk hali” ve “kanunun hükmü ve amirin emri” gibi “ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan neden”in bulunup bulunmadığı konusunda iddia makamı konumunda olan Savcılığın bir yetkisinin bulunmadığı, cezai sorumluluğun kalkıp kalkmadığı konusunda karar vermeye yetkili makamın ceza mahkemeleri olduğu kabul edilmiştir.

110. Başvuru konusu olayda, Savcılık soruşturması aşaması açısından oldukça ayrıntılı bir şekilde olayın gelişim şekli ve olası sorumlu kişiler belirlenmiş olmakla birlikte, ilgili kişilerin cezai sorumluluklarının tespiti konusunda Ceza Mahkemesinde inceleme ve değerlendirme yapılması imkânını ortadan kaldıran KYO kararının verilmesinin, silah kullanan güvenlik güçlerinin hesap verebilirliğini ve soruşturma hakkında kamunun denetimini zayıflattığının kabul edilmesi gerekir. Her bir somut olayın koşullarına göre farklılık arz edebilecek olmakla birlikte, başvuru konusu olaydaki gibi doğrudan güvenlik güçlerinin silah kullanımı sonucu meydana gelen ve tartışmalı olan olayın gerçekleşme koşullarının ve olası cezai sorumlulukların tereddüde mahal vermeyecek şekilde ortaya konulması açısından ölüm olaylarına ilişkin yürütülen resmi soruşturmaların kovuşturma aşamasından geçmesi olay hakkında kamuoyu nezdinde oluşabilecek soru işaretlerinin tamamen ortadan kalkması açısından büyük önem taşımaktadır. Aksi bir uygulama, bu tür

olaylarda kamu gücünü kullanan güvenlik güçlerinin olası cezai sorumluluklarının ortaya çıkmasının engellenmek istendiği şüphesini doğurabilir. Yaşanan silahlı çatışma sonrasında görevini icra eden üç polis memuru ve psikolojik sıkıntıları olduğu ortaya çıkan Ç.D.'nin yaşamını yitirmesi, her iki tarafın yakınları açısından çok acı bir olay olmakla birlikte, gerekli hukuk kurallarının her halükarda tereddütsüz uygulanacağını gösterilmesi hukuka olan saygının korunması ve daha sonra benzer olayların yaşanmasına engel olmak adına büyük önem arz etmektedir.

111. Bu çerçevede, olayda olası sorumlu kişilerin cezai sorumluluklarının soruşturmanın kamu denetimine açıklığı ve ölen kişinin yakınlarının sürece dâhil olabilmeleri yönünden (§ 100) somut olay incelendiğinde, her ne kadar, Bakanlık görüşünde de ifade edildiği üzere, Savcılığın KYO kararında; başvurusunun soruşturmaya yönelik verdiği dilekçelerin gereğinin yerine getirildiği, bu kapsamda dinletmek istediği tanıkların dinlendiği, polis memurlarının ifadesinin alınmasını talep ettiğinde bu talebinin yerine getirildiği, talep üzerine adli emanette bulunan olaya ilişkin görüntüler içeren CD'lerin ve ambulansın GPS kayıtlarının incelendiği soruşturma dosyasında yer alan tüm bilgi belgelere ulaşımının kesintisiz sağlandığı, başvurusunun istediği tanık ifadelerine yer verildiği, özellikle Ç.D.'nin etkisiz bir halde iken vurularak öldürüldüğü iddialarının değerlendirildiği ve fakat bu iddiaları doğrulayıcı herhangi somut bir delil bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiş ve başvuru Savcılığın soruşturma sonucunda verdiği karara karşı Manavgat Ağır Ceza Mahkemesine itiraz edebilmiş olsa da, başvuru konusu olay gibi doğrudan güvenlik güçlerinin silah kullanımı sonucunda meydana gelen ölüm olaylarında, ölenin yakınlarının sadece Savcılık soruşturması aşamasında bilgi belge isteyebilme, tanık dinlenmesini talep edebilme ve olayı sadece dosya üzerinden inceleyen bir mahkemeye itiraz edebilmeleri bu kişilerin meşru menfaatlerini korumak için bu sürece gerekli olduğu ölçüde katılabilmelerini güvence altına alamaz ve bu suretle teoride olduğu gibi pratikte de hesap verilebilirliğin ve soruşturma üzerinde kamu denetiminin yeterli düzeyde sağlanabildiğinden söz edilemez.

112. Başvurusunun bu bölümde ele alınabilecek şekilde son olarak, oğlu ağır yaralı halde iken ambulansla hastaneye götürülmesinin olağandan çok uzun sürdüğü bu nedenle ölümünden sağlık görevlilerinin de sorumlu olduğu şeklindeki iddialarını soruşturma sürecinde Savcılığa sunmasına rağmen suçun görevi kötüye kullanma olarak vasıflandırılmasının ve idari soruşturma için gönderilmesinin etkin soruşturma yapma yükümlülüğünün ihlali anlamına geldiği yönünde iddialarının olduğu görülmektedir.

113. Bakanlık görüşünde bu iddialar hakkında, Cumhuriyet Savcısının, ambulansın geç geldiği iddiası yönünden şüphelilerin memur olması ve iddianın görev suçuna girmesi nedeniyle bu iddia farklı bir soruşturma usulüne tabi olduğu için soruşturmayı ayırdığı ve bu kişiler hakkında soruşturma yapılması için soruşturma dosyasını Memur Suçları Bürosuna gönderdiği, dolayısıyla bu iddiaların ayrı bir soruşturmanın konusunu oluşturduğu, ayrıca, başvurusunun ambulansın geç geldiği ve ihmal olduğu iddiaları nedeniyle idare aleyhine tam yargı davası açma hakkına da sahip olduğu değerlendirmelerine yer verilmiştir.

114. Öncelikle belirtmek gerekir ki, Anayasa Mahkemesi, Ç.D.'nin ölümünün başvurusunun iddia ettiği gibi doğrudan ambulansın yaralıyı göreceli olarak daha uzun bir sürede hastaneye ulaştırmasından mı yoksa polislerle girdiği çatışmalarda aldığı kurşun yaralarından dolayı mı gerçekleştiği konusunda bir değerlendirme yapabilecek konumda değildir. Olay hakkında yürütülen soruşturmada, bu bölümde incelendiği üzere, olayın nasıl gerçekleştiğinin ortaya konulduğu ve olası cezai sorumlulukların ayrıntılı olarak

değerlendirildiği kabul edilmiştir. Olayda yürütülen bu soruşturma sonucunda ölümün hangi nedenlerden kaynaklandığı ayrıntılı olarak ortaya konulmuştur.

115. Başvurucunun bu iddiaları açısından Savcılığın verdiği KYO kararında (§ 21) yer alan açıklamalar incelendiğinde, ağır yaralı olduğu belirtilen Ç.D.'yi hastaneye götüren ambulansla ilgili bilirkişiden ek rapor alındığı, bu raporda ambulansın GPS kayıtlarının ve GPS harita görüntüsünün tespit edilip rapora eklendiği, ambulans görevlileri hakkında yapılan şikâyetin bu kişilerin görev niteliği, olayda varsa kusurlarının değerlendirmesinin memur suçları soruşturma bürosunca değerlendirilmesinin uygun olacağı, bu eylemlerin mevcut öldürme eylemlerinden sonra meydana geldiği, dolayısıyla konunun ayrıca incelenmesi için Memur Suçları Bürosuna gönderildiği ifade edilmiştir.

116. Olaya karıştığı ileri sürülen kişilerin hangi suçlardan soruşturmaya ve kovuşturmaya tabi tutulacaklarını belirleyecek olanlar, olayı ilk elden inceleyen soruşturma ve yargılama makamlarıdır. Bireylerin cezai sorumluluklarının kapsamının belirlenmesine yönelik hukuki sorunların incelenmesi kural olarak Anayasa Mahkemesinin yetkisi kapsamında olmayıp, suçluların tespiti ve cezalandırılması derece mahkemelerin görev ve yetkisindedir (2013/1948, 23/1/2014, § 49).

117. Bu nedenle, yaşanan ölümün hangi nedenlerle gerçekleştiğini elde ettiği delillere dayanarak ayrıntılı olarak ortaya koyduğu kabul edilen soruşturmada başvurucunun bu konuda ileri sürdüğü iddialarını Savcılığın önceki olaydan bağımsız olarak başka bir suç kapsamında değerlendirerek soruşturmayı ayırma kararı vermesi soruşturma makamının takdir yetkisi içerisindeydir. Ayrı bir soruşturma konusu yapılan bu iddialar hakkında yürütülen idari ve varsa cezai soruşturmanın ne şekilde ilerlediğine ilişkin başvuru dosyası kapsamında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi açısından bu konuda şu aşamada bir inceleme yapılması mümkün değildir.

118. Soruşturmanın etkililiği konusunda bu bölümde yer verilen değerlendirmeler bir bütün halinde ele alındığında, her ne kadar, somut olay kapsamında Savcılık tarafından yürütülen soruşturmada yaşanan ölüm olayının tüm yönlerinin ortaya konulmasını ve olası sorumlu kişilerin belirlenmesini sağlayabilecek nitelikte oldukça ayrıntılı bir incelemenin yapıldığı görülmekle birlikte, çok yönlü bu olayda olası cezai sorumluluğun kalkıp kalkmadığı konusunda bir ceza mahkemesinin kapsamlı bir inceleme ve değerlendirme yapması imkânını ortadan kaldıracak bir kararın verilmesi nedeniyle, etkili resmi bir soruşturma yürütülmediği ve yaşam hakkının usulî boyutunun ihlaline yol açıldığı kanaatine varılmıştır.

119. Açıklanan nedenlerle, yaşam hakkının gerektirdiği etkili soruşturma yürütme yükümlülüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

c. İşkence ve Eziyet Yasağının İhlal Edildiği İddiası

120. Başvurucu, olay sonrasında yürütülen soruşturma kapsamında hazırlanan otopsi raporunda Ç.D.'nin kafa ve çene bölgesinde kırıklar ve vücudunun çeşitli yerlerinde iz ve yaralar tespit edilmesine ve bir tanığın ele geçirildikten sonra birkaç kişinin Ç.D.'ye tekmeyle vurduğunu gördüm şeklindeki beyanlarına rağmen bu yöndeki şikâyetlerinin soruşturma kapsamında incelenmediğini, bu nedenle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan işkence ve eziyet yasağının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

121. Bakanlık görüşünde, yaşam hakkının esasına ilişkin şikâyetler dışında başvuruda ileri sürülen diğer haklara ilişkin şikâyetlerin yaşam hakkının etkin soruşturma yapma yükümlülüğü altında değerlendirildiği, bu nedenle ayrı bir başlık altında işkence yasağına ilişkin görüş sunulmamış olduğu, sadece yaşam hakkına ilişkin yer verilen görüşler arasında başvurucunun bu bölümde ileri sürdüğü iddialara karşılık gelebilecek bazı olgulara değinildiği görülmektedir.

122. Bu bağlamda Bakanlık görüşünde, olay anında orada bulunan ve gazeteci olan tanık S. K. ile polis memuru olan tanıkların, ağır yaralı olarak yerde yatarken kimsenin tekme veya başka bir şekilde Ç. D.'ye vurmadığını beyan ettiği, ayrıca polis olan müştekiler İ. Ç. ve A. İ.'nin kaçmaya çalışırken Ç. D.'nin kaya parçalarından oluşan sert bir zemine düştüğünü beyan ettiği, ölü muayene tutanağında da, kafanın yan taraflarında ve yanak bölgesinde sıyrıklı ekimozlar olduğunun belirtildiği bilgilerine yer verilmiştir.

123. Anayasa'nın 17. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

...

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

124. Bireyin, bir devlet görevlisi tarafından hukuka aykırı olarak ve Anayasa'nın 17. maddesini ihlal eder biçimde bir muameleye tabi tutulduğuna ilişkin savunulabilir bir iddiasının bulunması halinde, olay hakkında etkili resmi bir soruşturmanın yürütülmesi gerekmektedir (B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 25). Ancak, bu konuda bir soruşturmanın başlayabilmesi için öncelikle işkence ve kötü muamele konusundaki iddialar uygun delillerle desteklenmelidir. İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için her türlü makul şüpheden uzak kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de oluşabilir. Ancak bu uygun koşulların tespiti halinde bir soruşturma yükümlülüğünün bulunduğu bahsedilebilir (B. No: 2013/394, 6/3/2014, § 28)

125. Öncelikle belirtmek gerekir ki, bu bölümde, konu hakkında ilk elden sorumlu soruşturma ve kovuşturma makamlarının başvurucunun bu bölümdeki iddialarına ilişkin herhangi bir inceleme yapmamış olmaları nedeniyle, işkence veya kötü muamele yasağının ihlali iddialarının esası hakkında, bulunduğu konum ve yaptığı incelemenin niteliği itibarıyla, Anayasa Mahkemesinin bu aşamada bir değerlendirme yapması mümkün değildir.

126. Somut olay, konu hakkındaki ilkeler çerçevesinde incelendiğinde, başvurucunun, iddialarını Ç.D. hakkında hazırlanan otopsi raporunda yüz ve çene kısmında kırıkların tespit edilmesine ve tanık S. K'nın "*birkaç kişinin tekmeyle vurduğunu gördüm*" şeklindeki beyanlarına dayandırdığı görülmektedir.

127. Başvurucunun iddiasına dayanak olarak gösterdiği ve başvuru dilekçesi ekinde sunduğu Adli Tıp Kurumunun 14/12/2012 tarihli otopsi raporunda konuyla ilgili şu ifadelerin yer aldığı görülmektedir:

"Alın sol yandan sol zyogamaya uzanan, alın sağ yandan sağ zyogamaya uzanan, sağ kulak kepçesi ön kısmında, oksiiital üstte ortada saçlı deride kısmen parsönenleşmiş ekimozlu cildi sıyrıklı alanları, dudakların iç yüzünde ekimozlu yüzeysel sıyrıklılar, üst çene sol birinci

dişin uç kısmında kırık, üst çenede orta hatta kesici dişler arasından üst damağa uzanan kırık hattı, burun kemiği ve sağ zyogamada kırık krepatasyonu, sağ kolda parçalı kırık deformitesi, sağ uyluk ön yüz 1/3 alt-iç kısımda 1,5x1 cm lik, sağ el 3. parmak tırnak kökünde 0,8 cm lik ekimozlu cildi sıyrık olduğu,

...”

128. Başvurucunun iddiasını dayandırdığı ve yine başvuru ekinde sunduğu gazeteci tanık S. K.’nin Cumhuriyet Savcısı tarafından alınan yeminli ifadesinde konuya ilişkin şu şekilde beyanlarının olduğu görülmektedir:

...Ateş eden polisler ellerini kaldırarak birbirlerine ateş etmeyin diye bağırdılar. Ben de bu şahsın etkisiz hale getirildiğini anladım ve şahsın olduğu yere ben de diğer polislerle birlikte koştum. Ben ilk açığı görür görmez fotoğrafını çektim. Maktul Çağrı Danışman yüzükoyun yatıyordu ben sadece ayaklarını bacak kısmını görebiliyordum. Bir iki fotoğraf çektikten sonra polislerden bazıları beni olay yerinden uzaklaştırmaya çalıştı. ... Ben kameraman arkadaşına kayıttan çıkmamasını görüntü almaya devam etmesini istedim. Ben uzaklaştırılmaya çalışıldığım sırada bazı memurlar şahsın ellerini arkaya doğru kıvrıyorlardı. Şahsın konuştuğunu duymadım ancak “ah” şeklinde (maktulden) ses (geldiğini) duydum. ...

Ben maktulün olduğu yere ikinci kez gelişimde birkaç kişinin tekmeyle vurduğunu gördüm ancak oradaki amirler engel oldu. ...Olay yeri çok kalabalıktı ve büyük bir arbede yaşanmaktaydı. ... maktülü tekmeleyen görevli sayısını veremem. Üç amirin özellikle olayın etkisinde kalan diğer görevlileri sakinleştirmeye ve maktulden uzaklaştırmaya çalışıyorlardı. Ancak maktule kaç tekme atıldığını ben bilemem, olay çok ani geliştii. ...”

129. Soruşturma kapsamında elde edilen bulgulara yukarıdaki gibi detaylı olarak yer verilmesinin sebebi, bazı kişilerin olası cezai sorumluluklarına ilişkin bir değerlendirme yapılması veya bu konuda bir sonuca ulaşmaya çalışmak olmayıp, başvurunun konu hakkındaki iddialarının olaya doğrudan şahit olan kişilerin beyanlarına dayandırdığı ve yapılan otopsi incelemesinde, KYO kararında olayın gelişimi açısından yapılan tespitlerle doğrudan telif edilemeyecek şekilde Ç.D.’nin vücudunda kırık ve yaralar tespit edildiğinin ortaya konulduğu, bu nedenle başvurunun iddialarının ciddi olabileceği ve bu konuda Savcılığın etkili soruşturma yapma yükümlülüğü doğup doğmadığını değerlendirmektir.

130. Bu bağlamda, Savcılığın KYO kararında sadece ölüm olayının gerçekleşme şekline ve bu konuda ilgili kişilerin cezai sorumluluklarına ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı ancak başvurunun işkence iddiaları hakkında herhangi bir değerlendirme yapılmadığı görülmektedir.

131. Başvurucunun iddiaları açısından Savcılığın KYO kararı incelendiğinde, sadece, gazeteci tanık S.K.’nin (yukarıda (§ 123) ilgili yerleri daha ayrıntılı verilen) “(Ç.D.’nin) yerde yatar vaziyette iken resimlerini çektiğini, operasyona katılan polis memurlarının maktulün başında biriktiğini, maktule tekme vurmak isteyenler olduğunu ve amirlerin buna engel olarak polis memurlarını şahsın başından uzaklaştırdığını” şeklinde (özetlenmiş) beyanları ile Bakanlık görüşünde değinilen tanıklardan polis İ.Ç.’nin konu hakkındaki “Ç.D.’nin son olarak vurulduğu yerde) yüzüstü ve sert şekilde mucur ve kaya parçalarından oluşan zemine doğru düştüğünü... burada kısa süreli bir arbededen sonra amirlerinin kendilerini yatıştırdığını...” şeklindeki ifadeleri ve polis tanık A.İ.’nin “şüphelinin düşerken bile silahını bırakmadığını ve kendilerine doğrultma gayretinde

olduğunu, yüzükoyun olarak ve sağ kol üzerine sert bir şekilde düştüğünü, her iki kolunun karnının altında olduğunu, yerde mucur tabir edilen küçük taş parçalarının bulunduğunu, şüpheliye yerdeyken herhangi bir kimsenin tekme attığını, ...” şeklindeki ifadelerinin KYO kararında yer aldığı görülmektedir. KYO kararında özetlenen beyanlarda, Ç.D.’nin tekmelendiğine veya başka türlü darp edildiğine dair herhangi bir bahis bulunmamaktadır.

132. Başvurucunun 20/12/2012 tarihinde soruşturmayı yürüten Savcılığa sunmuş olduğu balistik inceleme ve otopsi raporlarına karşı beyanlarını sunduğu dilekçede, bu bulgulara yer vererek şüphelilerin işkence suçundan cezai sorumluluklarının doğacağını ileri sürdüğü görülmektedir. Başvurucu, Savcılığın KYO kararına karşı itiraz dilekçesinde de diğer itirazlarının yanı sıra işkence suçu ile ilgili olarak ya kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi ya da kamu davası açılması gerekirken bu konuda herhangi bir şikâyet veya delil yokmuş gibi kararda bir bahis geçmediğini ileri sürmüştür. Yapılan itiraz sonrasında Mahkemenin verdiği kararda (§ 22) da konuya ilişkin bir değerlendirmenin yer almadığı görülmektedir.

133. Yaşam hakkına yönelik ihlal iddiaları için geçerli olduğu gibi, bir kamu görevlisinin işkence ve kötü muamelesine maruz kalındığına yönelik iddialar açısından da yürütülmesi gereken soruşturma, sorumluların belirlenmesini ve cezalandırılmasını sağlamaya elverişli olmalıdır. Şayet bu mümkün olmazsa, Anayasa’nın 17. maddesi, sahip olduğu öneme rağmen pratikte etkisiz hale gelecek ve bazı hallerde devlet görevlilerinin fiili dokunulmazlıktan yararlanarak, kontrolleri altında bulunan kişilerin haklarını istismar etmeleri mümkün olabilecektir. Devletin pozitif yükümlülüğü kapsamında bazen tek başına soruşturma yapılmamış olması yahut da yeterli soruşturma yapılmamış olması da kötü muamele teşkil edebilmektedir. Bu bağlamda konu hakkındaki soruşturmanın derhal başlaması, bağımsız biçimde, kamu denetimine tabi olarak özenli ve süratli yürütülmesi ve bir bütün olarak etkili olması gerekir (B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 25). Başvuru konusu olaydaki gibi, bu tür eylemlere maruz kaldığı ileri sürülen kişiler hayatını kaybetmiş ve bu eylemlerin o kişi kamu görevlilerinin elinde iken işlendiği ileri sürülüyorsa, devletin resen harekete geçerek böyle bir durumun vaki olup olmadığını açıklığa kavuşturacak nitelikte kapsamlı ve titiz bir soruşturma yürütme yükümlülüğü bulunmaktadır.

134. Başvuru konusu olay açısından, yaşanan olayın hangi aşamasında ne şekilde Ç.D.’nin vücudunda otopsi raporunda ifade edilen kırık ve yaraların meydana geldiğini, iddia edildiği şekilde Ç.D.’nin gerçekten polislerin bir muamelesine maruz kalıp kalmadığını, olası böyle bir muamelenin ağırlık derecesini, herhangi bir cezai sorumluluk gerektirip gerektirmediğini olayı ilk elden inceleyen soruşturma ve kovuşturma makamları inceleyecekler ve bu konularda bir karara varacaklardır. Başvuru konusu olayda, Savcılığın ve Mahkemenin verdikleri kararlarında, başvurunun işkence ve kötü muameleye ilişkin ciddi nitelikteki iddialarını ne reddettikleri, ne makul görüp gereği gibi bir işlem yürüttükleri ne de bu yöndeki iddiaları ölümün gerçekleşme koşulları içerisinde değerlendirdikleri görülmektedir.

135. Bu açıklamalar ışığında, başvurunun işkence ve kötü muameleye ilişkin savunulabilir bir iddiasının bulunmasına rağmen, somut olayda bu konuda etkili resmi bir soruşturmanın yürütülmemesi nedeniyle Anayasa’nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasının usulî yönünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

d. Etkili Başvuru Hakkının İhlal Edildiği İddiası

136. Başvurucunun Anayasa'nın 40. ve AİHS'nin 13. maddeleri uyarınca yaşam hakkı ve işkence ve eziyet yasağı kapsamında maruz kaldığını ileri sürdüğü ihlaller bakımından etkili bir başvuru yolu bulunmadığı yönündeki iddialarının önceki bölümlerde anılan iki hak kapsamında yapılan incelemelerde değerlendirildiği için bu hak kapsamında yeniden inceleme yapılmasına yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

V. 6216 SAYILI KANUN'UN 50. MADDESİNİN UYGULANMASI

137. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası şu şekildedir:

“Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

138. Mevcut başvuruda etkili bir soruşturma yürütülmemesi nedeniyle yaşam hakkını ve işkence ve eziyet yasağını düzenleyen Anayasa'nın 17. maddesinin ihlal edildiği tespit edilmiş olmakla, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için dosyanın ilgili Savcılığa gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

139. Başvurucu, 100.000 TL destekten yoksun kalma tazminatı, 150.000 manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

140. Başvuru hakkında yapılan inceleme sonucunda yaşam hakkının esasının ihlal edilmediğine, bununla birlikte yaşam hakkının ve işkence ve eziyet yasağının etkili soruşturma yürütme yükümlülüğü açısından ihlal edildiğine hükmedilmiştir. Başvurucu da, uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesine herhangi bir belge sunmamıştır. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvurucuların uğradıklarını iddia ettiği maddi zarar ile tazminat talebi arasında illiyet bağı kurulması gerekir. Anayasa Mahkemesine herhangi bir belge sunmayan başvurucunun maddi tazminat talepleri reddedilmelidir.

141. Başvurucu tarafından manevi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber, ihlalin tespitinin yanı sıra kararın gereğinin yerine getirilmesi için dosyanın ilgili Savcılığa gönderilmesine karar verilmesinin başvurucunun ihlal iddiası açısından yeterli bir tazmin oluşturduğu kanaatine varıldığından, başvurucunun manevi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

142. Başvurucu, yargılama ve avukatlık ücreti olarak 20.000 TL talep etmişlerdir. Başvurucu tarafından yapılan harç ve vekalet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun yaşam hakkı ve işkence yasağına ilişkin iddialar yönünden KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Başvurucunun,

1. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının esasının **İHLAL EDİLMEDİĞİNE,**

2. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının etkili soruşturma yürütme yükümlülüğü yönünden **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

3. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan işkence ve eziyet yasağının etkili soruşturma yürütme yükümlülüğü yönünden **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Başvurucunun tazminata ilişkin taleplerinin REDDİNE,

D. Başvurucu tarafından yapılan 198,35 harç ve 1.500 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuru sahiplerinin Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına; ödemede gecikme olması halinde, bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal faiz uygulanmasına,

F. Kararın bir örneğinin gereği için ilgili Savcılığa gönderilmesine,

16/7/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Serruh KALELİ

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Zühtü ARSLAN